

บทที่ 5

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า

การลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัย ภัยแล้ง การลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพป่า และความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ รวมทั้งแหล่งน้ำ แร่ธาตุที่อาจจะต้องสูญเสียจากการลดลงของพื้นที่ป่าดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ดังนั้นการใช้พื้นที่กันชนจะเป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่า โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน และดูแลพื้นที่ป่า แต่การที่จะให้พื้นที่กันชนใช้บังคับเป็นกฎหมายจะต้องมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่ งานวิจัยนี้จึงได้ได้นำเอากระบวนการมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co- Design) ตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 มาใช้เพื่อให้ได้คำตอบจากประชากรที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบประเด็นกฎหมายที่ประชากรผู้มีส่วนได้เสียตามที่กำหนดไว้ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกฎหมายและมาตรการที่จะนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า โดยมีรายละเอียดของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co – Design)

การมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) กับพื้นที่กันชนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบคำตอบในประเด็นที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะบังคับใช้ให้พื้นที่กันชน เพื่อพิทักษ์พื้นที่ป่า โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

การดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

รูป 5.1 การจัดทำ Co- Design

1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการจัดทำ Co-Design ประกอบด้วย

1) การกำหนดประชากรร่วมออกแบบ เป็นกลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นที่กันชน ซึ่งเป็นประชากรกลุ่ม Co-Design รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน แยกออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

ภาพที่ 5.2 การจัดทำ Co- Design

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ห้องที่และเจ้าหน้าที่ห้องดิน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย จำนวน 4 คน
 กลุ่มที่ 4 กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน จำนวน 4 คน
 ประชากรทั้ง 4 กลุ่ม แยกออกเป็นประชากรกลุ่มเฉพาะ กับ ประชากรกลุ่มผสม
 ประชากรกลุ่มเฉพาะ หมายถึง ประชากรที่มีประสบการณ์หรือมีหน้าที่เฉพาะในแต่ละ
 ด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรที่อยู่อาศัย มีทั้งหมด 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

รูป 5.3 การจัดทำ Co- Design

ประชากรกลุ่มผสม คือ ประชากรที่มาจากกลุ่มเฉพาะ แยกมากลุ่มละ 1 คน เพื่อผสมรวม
 เป็น 4 คน ต่อ 1 กลุ่ม ดังนั้นแต่ละกลุ่มผสม จึงประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน นักวิชาการและนักกฎหมาย ประชาชนในพื้นที่กันชน

รูป 5.4 การจัดทำ Co- Design

การจัดให้มีประชากรในกลุ่มเฉพาะที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์ และการปฏิบัติงานในระดับเดียวกัน ได้มีการอภิปรายร่วมกันในหัวข้อประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันนัก ส่วนกลุ่มผสมมีตำแหน่ง ประสบการณ์ และการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันเมื่อได้ร่วมอภิปรายกันอาจจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันตามแต่ประสบการณ์ของแต่ละคนแต่ก็ต้องมีข้อสรุปของกลุ่มผสม

2) การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

โดยเหตุที่กำหนดประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม สถานที่จึงต้องแยกเป็น 4 โต๊ะห่างจากกันเพื่อไม่ให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มรบกวนกัน แต่อยู่ในห้องเดียวกัน จึงจำเป็นที่จะเป็นห้องขนาดใหญ่ ซึ่งการวิจัยนี้ได้ใช้ห้องประชุม กรพิทักษ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เนื่องจากประชากรกลุ่มทำ Co-Design มีความสะดวกในการเดินทาง

3) การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ Co-Design

ผู้วิจัยจัดเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่และเครื่องเขียนสำหรับเขียนคำตอบจากมติของแต่ละกลุ่ม พร้อมแท่นที่ตั้งเพื่อใช้ในการจดประเด็นคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อการนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มรวม

4) การจัดเตรียมเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกมติของที่ประชุมกลุ่ม

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงเช้าเป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มเฉพาะ การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง มีการดำเนินการ ดังนี้

- กลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่รายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการร่วมทำ Co-Design

- ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ Co-Design ประเด็นในการอภิปรายของประชากร Co-Design ที่เป็นประเด็นจากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางการ อภิปราย แต่ไม่จำกัดว่าในการอภิปรายจะต้องยึดตามประเด็นเหล่านั้น ประชากรกลุ่มเฉพาะสามารถที่จะนำประเด็นอื่น ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมมาอภิปรายได้

รูป 5.5 การนำเสนอประเด็นในการทำ Co- Design

คำตอบที่ได้มาจากการอภิปรายในกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มเมื่อมีการนำเสนอต่อที่ประชุมแล้วถือว่า เป็นการเสร็จสิ้นการดำเนินการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มเฉพาะซึ่งจะเป็นข้อมูลที่การวิจัยได้ นำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป

ช่วงบ่าย เป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มผสม การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง มี การ ดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเฉพาะ

รูป 5.6 การจัดทำ Co- Design

รูป 5.7 การจัดทำ Co- Design

1.3 ประเด็นการบังคับใช้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า

จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ได้คำตอบของการบังคับใช้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า เป็นประเด็นมาตรการที่ใช้กฎหมายเป็นกลไกในการบังคับเพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับประชากรทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมได้ร่วมกันอภิปราย ซึ่งอาจจะยึดหรือไม่ยึด ตามประเด็นเหล่านี้ก็ได้หรืออาจมีการเพิ่มเติมบางประเด็นก็ได้

ประเด็น Co-Design ที่เป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมาย มี 3 ประเด็น คือ

1. การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน

1.1 ที่ดินของรัฐ

1.2 ที่ดินของเอกชน

2. องค์กรควบคุมดูแล

2.1 คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

2.2 คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

2.3 คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่

3. วิธีดำเนินการในพื้นที่กันชน

3.1 การจัดตั้งพื้นที่กันชน โดย

1) การจัดตั้งโดยประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กันชน โดยคณะบุคคลที่เป็นประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่กันชน ยื่นคำร้องขอจัดตั้งพื้นที่กันชนพร้อมแผนบริหารจัดการพื้นที่กันชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

2) การตั้งโดยรัฐ โดยคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัดเป็นผู้พิจารณาและมีความเห็น โดยได้เมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานของกรมป่าไม้ เพื่อกำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่กันชน

3.2 มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน

1) ให้สิทธิทำกินในเขตพื้นที่กันชนโดยไม่ล่วงล้ำเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์

2) ประชาชนเจ้าของที่ดินมีสิทธิเข้าร่วมเสาระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์

3) ชุมชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่กันชน

4) การให้สิทธิในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ

3.3 การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน

1) ภาครัฐ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานรายปีเสนอคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

2) ภาคประชาชน ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ประเมินผลดำเนินงานตามแผนการงานของตนเองทุกปี และรายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

3.4 การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์

1) ภาครัฐ รัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าตรวจสอบการใช้ประโยชน์ และการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และดำเนินการตามกฎหมาย

2) ภาคประชาชน เจ้าของที่ดิน หรือผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และแจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการ

3.5 สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย

ที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์มีสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหายจากการที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการนำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน

1.4 ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มได้อภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อหาคำตอบที่จะเป็นรูปแบบของการบังคับใช้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่าและมาตรการที่เหมาะสมในการส่งเสริมการจัดตั้งพื้นที่กันชน และได้คำตอบแยกตามประเด็น ดังนี้

ประเด็น การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่าการจัดทำพื้นที่กันชนให้ใช้ที่ดินของรัฐเป็นหลักในการจัดทำเนื่องจากการใช้ที่ดินของรัฐซึ่งมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดูแลจะต้องมีการดำเนินงานในการประสานเพื่อใช้พื้นที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ในการดูแลรักษาตามที่กฎหมายได้มอบหมายไว้แล้ว

ส่วนในกรณีที่เอกชนการเวนคืนที่ดินของเอกชนนั้นจะต้องมีความจำเป็นในการจัดตั้งพื้นที่กันชนจริงๆ จึงสามารถทำได้ และการเวนคืนที่ดินจากเอกชนคือเป็นไปได้ยากทำให้เกิดปัญหาการกระทบกระเทือนสิทธิของประชาชน และพื้นที่ที่จะใช้ในการจัดทำพื้นที่กันชนนั้นที่เอกชนเป็นไปได้น้อยมากที่จะไปอยู่ในเขตการจัดทำพื้นที่กันชน

กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชน โดยนำที่ดินราชพัสดุ ที่ดินตามกฎหมายปฏิรูปที่ทำกิน และที่สาธารณะประโยชน์มาจัดทำ และให้นำที่ดินของรัฐทุกประเภทสามารถนำมาจัดทำพื้นที่กันชนได้

ส่วนที่ดินของเอกชน ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ที่ดินก็มีเพียงที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน ที่ดินของเอกชนจำเป็นต้องเวนคืนหรือเจ้าของที่ดินยินยอม จะทำได้ยากกว่าที่ดินของรัฐ และในการเวนคืนที่ดินรัฐจะต้องจ่ายค่าชดเชย

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ก่อนที่จะกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่กันชน ควรมีการสำรวจจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสร้างความเข้าใจกับคนในพื้นที่ว่าเห็นด้วยหรือไม่กับการนำที่ดินดังกล่าวไปจัดทำพื้นที่กันชน เพราะที่ดินของเอกชนหากนำไปใช้จะมีผลกระทบต่อเจ้าของที่ดิน ดังนั้นจึงเห็นว่าควรเป็นที่ดินของรัฐส่วนจะเป็นที่ดินใครรัฐควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าพื้นที่ใดจังหวัดใดจัดทำพื้นที่กันชน เพื่อให้ทราบถึงขอบเขตของที่ดินที่เกี่ยวข้องในการจัดทำพื้นที่กันชน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนต้องใช้ทั้งที่ดินของรัฐ และที่ดินของเอกชน และเสนอแนะให้เพิ่มำให้พื้นที่ดินวัด พื้นที่สถานศึกษา พื้นที่เอกชน พื้นที่บ้านจัดสรร ป่าช้า ฼าปนกิจสถาน สามารถนำมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนได้ และรัฐจะต้องสนับสนุนกล้าพันธุ์ไม้เศรษฐกิจ เจ้าของที่ดินมีสิทธิใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนดโดยพิจารณาจากอายุของไม้แต่ละชนิดเช่น ไม้สัก 5 ปี ไม้พยูง 20 ปี และให้สิทธิต่าง ๆ แก่ เจ้าของที่ดิน เช่น สิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่ได้รับจากที่ดินไปแล้ว สิทธิสินเชื่อกอกเบี้ยต่ำ สิทธิในการรักษาพยาบาล

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือการ มีความเห็นที่ตรงกันว่าที่ดินที่ควรนำมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนต้องเป็นที่ดินของรัฐ ส่วนที่ดินของเอกชนมีความเห็นที่ตรงกันว่าให้นำที่ดินของเอกชนมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนทำได้ยาก และในการนำที่ดินของเอกชนมาจัดทำเป็น พื้นที่กันชนจะต้องใช้วิธีการเวนคืนที่ดิน ส่วนการได้รับความยินยอมจากเจ้าของที่ดินเป็นไปได้ยาก

มีข้อเสนอแนะว่า ในการเวนคืนที่ดินของเอกชนจะเวนคืนในกรณีที่มีความจำเป็นเท่านั้น และรัฐจะต้องสนับสนุนกล้าพันธุ์ไม้เศรษฐกิจให้กับเจ้าของที่ดิน และเจ้าของที่ดินจะต้องมีสิทธิใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนดโดยพิจารณาจากอายุของไม้แต่ละชนิด เช่น ไม้สัก 5 ปี ไม้พยูง 20 ปี

ประเด็น องค์การควบคุมดูแล และอำนาจหน้าที่

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่ก้นชนแห่งชาติ ควรเป็น คณะรัฐมนตรี เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าตามกฎหมายอยู่แล้ว ให้ อำนาจในการเพิกถอนพื้นที่ก้นชน ควรเป็นของคณะกรรมการพื้นที่ก้นแห่งชาติ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่ก้นชน
- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) แต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่ก้นชน
- 5) เพิกถอนพื้นที่ก้นชน
- 6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ

คณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่ก้นชนจังหวัด ให้มีคณะกรรมการชุดนี้เพื่อเป็นการ ช่วยเหลือและดูแลพื้นที่ก้นชน และประสานงานระหว่างคณะกรรมการพื้นที่ก้นชน กับ คณะกรรมการนโยบายพื้นที่ก้นชนแห่งชาติ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่ก้นชน การขยายเขตพื้นที่ก้นชน
- 2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่ก้นชน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่ก้นชนในจังหวัด
- 4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือ

คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่ก้นชนพื้นที่ ประธานควรเป็นนายอำเภอ เพราะมีอำนาจ สั่งการและดูแลท้องถิ่น รองประธานควรอยู่ในดุลพินิจของประธาน เลขานุการควรเป็นป่าไม้อำเภอ กรรมการทั้ง 12 คนควรเป็นปราชญ์ และคนในชุมชน ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ตำรวจ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) บริหารจัดการพื้นที่ก้นชน
- 2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ก้น
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่ก้นชน

4) เฝ้าระวัง ไฟป่า และ การบุกรุกป่า

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที และที่ดินของรัฐมีหลายหน่วยงานที่ควบคุมดูแลดังนั้นควรให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ควรให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลที่ดินของรัฐแต่ละส่วนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเลข

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) แต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ

คณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ควรเพิ่มหัวหน้าส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ เช่น ธารักษ์จังหวัด สำนักงานปฏิรูปที่ดิน ป่าไม้ จังหวัด สำนักงานบริหารพื้นที่กันชน และควรมีอำนาจในการแต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อไปแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที

ให้มีอำนาจและหน้าที่

1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน

- 2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด
- 4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือ

คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ ให้มีโครงสร้างของหน่วยงานตามคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ควรให้นายอำเภอเป็นที่ปรึกษา และไม่เห็นด้วย

ที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นที่ปรึกษา เพราะนายอำเภอมีอำนาจในการสั่งการ และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในอำเภอ และควรมีตัวแทนจากแต่ละหมู่บ้านเข้าเป็นคณะกรรมการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน
- 2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 4) เฝ้าระวังไฟป่า และ การบุกรุกป่า
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ให้เพิ่มอธิปไตยด้านสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) แต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 5) กำหนดขนาดและพื้นที่กันชน
- 6) ให้มีอำนาจในการลงโทษผู้ฝ่าฝืน
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ

คณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ให้เพิ่ม นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้แทนภาคประชาชนและภาคประชาสังคม ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย

ให้มีอำนาจและหน้าที่

1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน

- 2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด
- 4) เสนอจัดให้มีพื้นที่กันชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง
- 5) สำรวจพื้นที่และผลกระทบในการจัดทำพื้นที่กันชน

6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ โครงสร้างของคณะกรรมการ ประธานควรเป็นนายอำเภอ รองประธานควรเป็นปลัดอำเภอ กรรมการควรเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกปครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน นักพัฒนาชุมชน นักพัฒนาสังคมนักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม กรรมการและเลขานุการ ควร ป่าไม้อำเภอ ควรเพิ่มตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการ โดยเจ้าหน้าที่ที่ดินอำเภอ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน
- 2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 4) เฝ้าระวังไฟป่า และ การบุกรุกป่า
- 5) การออกแนวปฏิบัติระดับพื้นที่ในการกำหนดพื้นที่กันชนในท้องถิ่นของตนเอง
- 6) สร้างความร่วมมือสร้างความเข้าใจการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีการจัดทำพื้นที่

กันชน

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ควรระบุมูลนิธิสืบนาคะเสถียร มูลนิธิโลกสีเขียว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ร่วมเป็นกรรมการ และควรมีองค์กรเอกชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) แต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ

คณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด มีความเหมาะสมดีแล้ว

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน
- 2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด
- 4) ให้สร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นที่กันชนกับประชาชน
- 5) มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่กันชน มีอำนาจในการตรวจสอบและดูแลพื้นที่กันชน
- 6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ ให้มีผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน
- 2) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 3) เฝ้าระวังไฟฟ้า และ การบุกรุกป่า
- 4) ให้สร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นที่กันชนกับประชาชน
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่แตกต่างกันคือ คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการ และหน่วยงานที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการ

ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรควบคุมดูแล ประชาชนทั้งสองกลุ่มความเห็นที่แตกต่างกัน คืออำนาจในการเพิกถอนพื้นที่กันชนที่ไม่ควรเป็นอำนาจของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มสัดส่วนของภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการทุกชุด และในการได้ที่ดินพื้นที่จัดทำเป็นพื้นที่กันชน พื้นที่ของรัฐมีหลายหน่วยงานที่ควบคุมดูแล ดังนั้นควรให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ควรให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลที่ดินของรัฐแต่ละส่วนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเลขา และอำนาจในการออกระเบียบของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ควรเป็นการออกระเบียบตามพื้นที่เนื่องจากบริบทของแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน

ประเด็น การจัดตั้งพื้นที่กันชน

1) การจัดตั้งโดยประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กันชน โดยคณะบุคคลที่เป็นประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่กันชน ยื่นคำร้องขอจัดตั้งพื้นที่กันชนพร้อมแผนบริหารจัดการพื้นที่กันชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

2) การตั้งโดยรัฐ โดยคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัดเป็นผู้พิจารณาและมีความเห็น โดยได้เมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานของกรมป่าไม้ เพื่อกำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องที่และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะใช้วิธีการจัดตั้งทั้งวิธีโดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้ง และการขอจัดตั้งพื้นที่กันชนควรเป็นไปตามบริบทของชุมชน

กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนควรจะมีวิธีการจัดตั้งทั้งวิธีโดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ที่ปัญหาการบุกรุกหรือการลดลงของพื้นที่ป่า รัฐอาจกำหนดพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งให้เป็นพื้นที่กันชนเพื่อแก้ไขปัญหาได้ โดยไม่ต้องรอให้ประชาชนร้องขอเพื่อจัดตั้งก่อน

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนนั้นควรใช้ทั้งวิธีโดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้ง โดยเน้นให้ประชาชนเป็นหลักในการจัดตั้ง ส่วนรัฐจะจัดตั้งได้เฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นและควรจัดให้มีความรู้ความเข้าใจในพื้นที่กันชนแก่ประชาชนในพื้นที่กันชน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนนั้นควรใช้ทั้งวิธีโดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้ง แต่ให้รัฐส่งเสริมการจัดตั้งพื้นที่กันชน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งพื้นที่กันชนมากขึ้น โดยรัฐหรือหน่วยงานของรัฐจะได้เป็นผู้ดูแลอีกส่วนหนึ่ง

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะต้องใช้วิธีการโดยประชาชนเป็นผู้ขอจัดตั้งและรัฐเป็นผู้กำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่กันชน

ข้อเสนอแนะ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชนควรให้ความสำคัญในกรณีที่ประชาชนเป็นผู้ขอจัดตั้ง

ประเด็น มาตรการส่งเสริมในพื้นที่กันชน

- 1) ให้สิทธิทำกินในเขตพื้นที่กันชนโดยไม่ล้วงลำเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์
- 2) ประชาชนเจ้าของที่ดินมีสิทธิเข้าร่วมเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์
- 3) ชุมชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่กันชน
- 4) การให้สิทธิในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชนตามที่ผู้วิจัยเสนอ นั้นควรแก้ไขถ้อยคำดังนี้ “ประชาชนเจ้าของที่ดินมีหน้าที่ในการเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์” ให้เปลี่ยนเป็น “ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กันชนมีหน้าที่ในการเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์” และจะต้องส่งเสริมในการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง เพื่อให้เป็นป่าที่ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ ป่า 3 อย่างคือ 1 ป่าไม้ใช้สอย 2 ป่าไม้กินได้ 3 ป่าไม้เศรษฐกิจ ประโยชน์ 4 คือ 1 ประโยชน์ใช้ในครัวเรือน 2 เป็นแหล่งอาหาร 3 เป็นแหล่งรายได้ 4 เป็นประโยชน์อนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งจะทำให้ป่าดังกล่าวประชาชนจะร่วมกันดูแลรักษาเนื่องจากเขาสามารถได้ใช้ประโยชน์จากป่าดังกล่าวได้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า จะให้มีมาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน เพราะว่าเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้พื้นที่ เป็นการชดเชยการใช้ประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่กันชน และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่า

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า จะต้องส่งเสริมทางด้านอาชีพในการทำประโยชน์ในพื้นที่กันชนให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความหวงแหนที่ดิน และเป็นการชดเชยการเสียประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่กันชน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า จะต้องมีการส่งเสริมพื้นที่กันชน เพราะจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐที่จะร่วมมือในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ มาตรการส่งเสริมในพื้นที่กันชนทำให้ประโยชน์ได้รับประโยชน์และเป็นการชดเชยการเสียประโยชน์จากการใช้ที่ดิน

ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมในการปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง เพื่อให้เป็นป่าที่ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ ประโยชน์ 3 อย่างคือ 1 ป่าไม้ใช้สอย 2 ป่าไม้กินได้ 3 ป่าไม้เศรษฐกิจ ประโยชน์ 1 ป่าไม้ใช้ในครัวเรือน 2 เป็นแหล่งอาหาร 3 เป็นแหล่งรายได้ ที่เป็นประโยชน์อนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งจะทำให้ป่าดังกล่าวประชาชนจะร่วมกันดูแลรักษาเนื่องจากเขาสามารถได้ใช้ประโยชน์จากป่าดังกล่าวได้ และผู้ที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนควรมีสิทธิ์ได้รับประโยชน์ เนื่องจากเขาเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่และควรได้รับประโยชน์จากการปลูกป่าใช้ประโยชน์จากป่าไม้

ประเด็น การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน

1) ภาครัฐ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานรายปีเสนอคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

2) ภาคประชาชน ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ประเมินผลดำเนินงานตามแผนการงานของตนเองทุกปี และรายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องที่และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน จะต้องมีการตรวจสอบที่แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับพื้นที่ตรวจสอบโดยจังหวัด ระดับจังหวัดตรวจสอบโดยระดับชาติ ระดับชาติตรวจสอบภาพรวม

กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน จะต้องมาจากทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน โดยที่ภาคประชาชนควรที่จะเป็นหลักในการตรวจสอบเพราะเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การมีการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน จะต้องมีการคณะกรรมการในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดิน 3 ชุด ได้แก่ ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น เพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปด้วยความถูกต้องและโปร่งใส

กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การมีการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนมีความจำเป็นที่จะต้องกระทำ และให้เป็นหน้าที่ในการตรวจสอบของภาครัฐ และภาคประชาชน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การตรวจสอบมีความจำเป็นที่ต้องมีจากภาครัฐและภาคประชาชน โดยประชากรกลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องที่

และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น และกลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมายมีความเห็นว่าการตรวจสอบจะต้องมี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติ

ข้อเสนอแนะ การตรวจสอบต้องมีทั้งภาครัฐและเอกชนภาครัฐดูแลในส่วนที่เป็นเรื่องของกฎหมาย ภาคเอกชนช่วยสอดส่องดูแลพื้นที่

ประเด็น การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์

1) ภาครัฐ รัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าตรวจสอบการใช้ประโยชน์ และการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และดำเนินการตามกฎหมาย

2) ภาคประชาชน เจ้าของที่ดิน หรือผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และแจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการ
คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ควรเน้นระดับพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อสร้างความตระหนักและหวงแหนในพื้นที่ป่า เนื่องจากจะเพิ่มหรือลดขึ้นอยู่กับคนในพื้นที่ดังนั้นการสร้างความตระหนักและหวงแหนในพื้นที่ป่าจึงมีความสำคัญ

กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ในการเฝ้าระวังโดยภาครัฐ จะต้องให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน เข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง เพื่อประโยชน์ในการให้เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนของรัฐได้มีหน้าที่ในการเฝ้าระวัง

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยเหลือในการที่จะป้องกันการลดลงของพื้นที่ป่าได้ โดยการเฝ้าระวังควรเป็นหน้าที่ของภาครัฐ และภาคประชาชน

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ควรเป็นหน้าที่ของทั้งภาครัฐ และภาคประชาชนที่จะร่วมมือกันในการเฝ้าระวัง

กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ควรเน้นให้เป็นหน้าที่ของภาคประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กันชน เพราะเป็นมีความพร้อมที่จะเฝ้าระวังช่วยเหลือภาครัฐอยู่แล้ว

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การเฟ้ระวังควรเป็นหน้าที่ทั้งของภาครัฐและภาคประชาชน

ข้อเสนอแนะ การเฟ้ระวังควรเน้นให้เป็นหน้าที่ของภาคประชาชนเนื่องจากอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว

ประเด็น สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย

ที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์มีสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย จากการที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการนำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การให้ประชาชนได้รับสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย ควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และประชาชนควรมีสิทธิอื่นๆ อันไม่ใช่ตัวเงินเพิ่มเติมด้วย เช่น การได้รับพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น

กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า เป็นสิ่งที่รัฐควรจะดำเนินการให้แก่ประชาชนเนื่องจากประชาชนจะเสียสิทธิในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน สิทธิดังกล่าวจะเป็นการชดเชยประโยชน์และเป็นแรงจูงใจให้นำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน

กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนที่ทำกินในที่ดิน และควรส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ให้กับประชาชนในพื้นที่กันชน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ควรเพิ่มสิทธิอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากประชาชนที่เสียประโยชน์ในที่ดินต้องการความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และมีรายได้ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน ที่รัฐควรสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหายแก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะ ในการกำหนดสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย รัฐควรให้สิทธิอื่น ๆ อันไม่ใช่ตัวเงินด้วย เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนในพื้นที่กันชน และควรให้สิทธิดังกล่าวแก่เจ้าของที่ดินเอกชนด้วย

คำตอบที่ได้จากการทำ Co – Design ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มนี้ จะเห็นได้ว่า มีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่ององค์การควบคุมดูแล โดยเฉพาะ โครงสร้างของคณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ที่มีความเห็นแตกต่างกันในหน่วยงานที่ควรจะ

เข้ามาเป็นประธานคณะกรรมการ และกรรมการ ส่วนประเด็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรควบคุมดูแล ไม่มีความแตกต่างกันในแต่ละประเด็น จะพบว่า มีความเหมือนและสอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกัน ในหลักเกณฑ์ (ดูตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มเฉพาะ

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	กลุ่มที่ 1*	กลุ่มที่ 2*	กลุ่มที่ 3*	กลุ่มที่ 4*
การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน				
1. ที่ดินของรัฐ	✓	✓	✓	✓
2. ที่ดินของเอกชน	●	●	●	●
คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ				
1) ประธาน	●	●	✓	●
2) รองประธานกรรมการ	●	✓	✓	●
3) กรรมการ	●	●	●	●
4) กรรมการและเลขานุการ	●	✓	✓	●
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ				
1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย	✓	✓	✓	✓
3) แต่งตั้งอนุกรรมการ	✓	✓	✓	✓
4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย	✓	✓	✓	✓
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด				
1) ประธาน	✓	✓	✓	✓
2) รองประธานกรรมการ	✓	✓	✓	✓
3) กรรมการ	●	●	●	✓
4) กรรมการและเลขานุการ	✓	✓	✓	✓
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด				
1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน	●	✓	●	✓
2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด	✓	✓	✓	✓
4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย	✓	✓	✓	✓

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	กลุ่ม1*	กลุ่ม2*	กลุ่ม3*	กลุ่ม4*
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่				
1)ประธาน	●	✓	●	✓
2)รองประธานกรรมการ	●	✓	●	✓
3)กรรมการ	●	✓	●	●
4)กรรมการและเลขานุการ	●	✓	●	✓
5)ที่ปรึกษา	●	●	●	✓
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่				
1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน	✓	✓	●	●
3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
4) เฝ้าระวังไฟป่า และการบุกรุกป่า	✓	✓	✓	✓
5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย	✓	✓	✓	✓
การจัดตั้งพื้นที่กันชน				
1) การจัดตั้งโดยประชาชน	✓	✓	✓	✓
2) การตั้งโดยรัฐ	✓	✓	✓	✓
มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน				
1) ให้สิทธิทำกินในเขตพื้นที่กันชน โดยไม่ล่่วงล้ำเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์	✓	✓	✓	✓
2) ประชาชนเจ้าของที่ดินมีสิทธิเข้าร่วมเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์	✓	✓	✓	✓
3) ชุมชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
4) การให้สิทธิในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ	✓	✓	✓	✓
การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน				
1) ภาครัฐ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานรายปีเสนอคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ	✓	✓	✓	✓
2) ภาคประชาชน ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ประเมินผลดำเนินงานตามแผนงานของตนเองทุกปี และรายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด	✓	✓	✓	✓
การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์				
1) ภาครัฐ เฝ้าระวังโดยรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าตรวจสอบ	✓	✓	✓	✓
2) ภาคประชาชน เฝ้าระวังโดยเจ้าของที่ดิน หรือผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินมีหน้าที่ในการตรวจสอบ	✓	✓	✓	✓

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	กลุ่ม1*	กลุ่ม2*	กลุ่ม3*	กลุ่ม4*
สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย ที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์มีสิทธิ การได้รับชดใช้ค่าเสียหาย จากการที่ได้รับผลกระทบ กระเทือนจากการนำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓

* กลุ่ม 1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

* กลุ่ม 2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน

* กลุ่ม 3 กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย

* กลุ่ม 4 กลุ่มประชาชนในพื้นที่กันชน

จากตาราง 5.1 พบว่าประชากรทั้ง 4 กลุ่มเห็นด้วยกับแนวทางในการจัดทำพื้นที่กันชนตามที่ผู้วิจัยได้เสนอ โดยกลุ่มประชากรทั้งหมดเห็นว่าวิธีการได้ที่ดินมาเพื่อจัดทำเพื่อพื้นที่กันชน ควรเป็นที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน ควรมียกเว้นการควบคุมดูแลในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ แต่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องของโครงสร้างของคณะกรรมการในหน่วยงานที่ควรเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการและกรรมการ การจัดตั้งพื้นที่กันชนควรใช้ทั้งสองวิธีและควรมีมาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย

1.5 ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มผสม

ประชากรกลุ่มผสมที่มาจากผู้นำเอาประชากรกลุ่มเฉพาะกลุ่มละ 1 คนมารวมกันเป็น 4 กลุ่มจะทำให้เกิดความหลากหลายซึ่งหากนำเอาประเด็นในการทำ Co- Design เดียวกับประชากรกลุ่มเฉพาะจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนตามประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นที่คล้อยตามกันหรือ ขัดแย้งกันก็ได้แต่ก็ต้องมีคำตอบที่เป็นมติร่วมกันของกลุ่ม

ผลของคำตอบที่ได้มาจากประชากรกลุ่มผสม มีดังนี้

ประเด็น การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประชากรกลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ที่ดินที่นำมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนควรเป็นที่ดินของรัฐ และต้องมีการกำหนดพื้นที่กันชนให้ชัดเจน ส่วนที่ดินของเอกชนสามารถนำมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชน แต่มีโอกาสน้อยที่เอกชนจะร่วมมือกับรัฐในการจัดทำเป็นพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การได้มาซึ่งพื้นที่กันชน โดยเน้นพื้นที่ดินรัฐเป็นหลักในการจัดทำพื้นที่กันชน ส่วนที่ดินของเอกชนควรควรรักษาไว้เพื่อความยั่งยืนในการจัดการพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ในการจัดทำพื้นที่กันชนเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า ดังนั้นที่ดินที่จะนำมาจัดทำพื้นที่กันชนควรเป็นที่ดินของรัฐทั้งหมด ส่วนที่ดินของเอกชนไม่เห็นด้วยเนื่องจากกระทบกระเทือนต่อสิทธิของประชาชน

ประชากรกลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดทำพื้นที่กันชนควรนำที่ดินของรัฐมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชน ส่วนที่ดินของเอกชนเห็นควรใช้วิธีการเวนคืนเพียงอย่างเดียว เนื่องจากพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าเอกชนคงครอบครองพื้นที่ทำกินไม่เยอะ จึงควรใช้วิธีการเวนคืนเป็นหลักเพื่อให้ได้ที่ดินมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือที่ดินที่จะนำมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนควรเป็นที่ดินของรัฐ ส่วนที่ดินเอกชนที่จะนำมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนเป็นไปได้ยาก

ข้อเสนอแนะ ในการนำที่ดินของเอกชนมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนควรใช้วิธีเวนคืนที่ดินจากประชาชน

ประเด็น องค์กรควบคุมดูแล และอำนาจหน้าที่

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประชากรกลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานมีมติของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธาน อธิบดีกรมป่าไม้เป็นกรรมการ และควรเพิ่มปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลังเป็น กรรมการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) แต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน

5) กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน

6) กำหนดคบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ให้หน่วยงานทรัพยากรจังหวัดเป็นเลขานุการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน

2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน

3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด

4) สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่กันชน

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ ให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่ที่ดินเป็นที่ปรึกษา นายอำเภอเป็นประธาน ปลัดอำเภอ เป็นรองประธาน กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน นายกองค์ ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน นักพัฒนาชุมชนนักพัฒนาสังคม เป็นกรรมการ ส่วนป่าไม้จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน

2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน

3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน

4) เฝ้าระวังไฟป่า และ การบุกรุกป่า

5) สร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดพื้นที่กันชน

6) การจัดทำแนวเขตพื้นที่กันชน

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

ประชากรกลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ให้คณะรัฐมนตรีโดยมีนายกเป็นประธาน มีรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเช่นกระทรวงเกษตรกระทรวงทรัพยากรกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) แต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ให้มีนักวิชาการเข้ามาเป็นคณะกรรมการด้วย และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน
- 2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด
- 4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ นายอำเภอเป็นประธาน ป่าไม้จังหวัดเป็นเลขานุการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประชาชนชาวบ้าน ตำรวจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน นักวิชาการ เป็นกรรมการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน
- 2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 4) เฝ้าระวังไฟฟ้า และ การบุกรุกป่า
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

ประชากรกลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ โครงสร้างของคณะกรรมการควรเป็นคณะรัฐมนตรี

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน

- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย
- 3) แต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด จะต้องมีความสามารถในการดูแลพื้นที่กันชนระดับจังหวัด เพื่อประสานงานระหว่างระดับพื้นที่กับระดับชาติ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน
- 2) เสนอเรื่องการเพิกถอนพื้นที่กันชนต่อคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชน

แห่งชาติ

- 3) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบาย

มอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ นายอำเภอเป็นประธาน ส่วนคณะกรรมการอื่น ๆ ให้ประธานเห็นสมควรแต่ควรเป็นประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการทำพื้นที่กันชน

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน
- 2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน
- 3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน
- 4) เฝ้าระวังไฟป่า และการบุกรุกป่า
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

ประชากรกลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นประธาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ในระดับส่วนกลางเช่นกรมพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการ

ให้มีอำนาจและหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย

3) แต่งตั้งอนุกรรมการ

4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องระดับภูมิภาคเป็นกรรมการ เช่น ชนารักษ์จังหวัด ป่าไม้จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดิน สำนักงานปฏิรูปที่ทำกิน เป็นกรรมการ และให้โครงสร้างกรรมการจากระดับชาติมาสู่ระดับจังหวัดด้วย

ให้มีอำนาจและหน้าที่

1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน

2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน

3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด

4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ โครงสร้างกรรมการให้นายอำเภอเป็นประธาน
ให้มีอำนาจและหน้าที่

1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน

2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน

3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน

4) เฝ้าระวังไฟป่า และการบุกรุกป่า

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ให้คณะกรรมการเป็นคณะกรรมการ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

ส่วนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ประชากรทั้ง 4 กลุ่มมีความเห็นต่างกันในเรื่องของคณะกรรมการ โดยประชากรกลุ่มผสม 1 เห็นว่าให้หน่วยงานทรัพยากรจังหวัดเป็นเลขานุการ ประชากรกลุ่มผสม 2 เห็นว่าให้มีนักวิชาการเข้ามาเป็นคณะกรรมการด้วย ประชากรกลุ่มผสม 3 ให้มีคณะกรรมการในการดูแลพื้นที่กันชนระดับจังหวัด ประชากรกลุ่มผสม 4 ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องระดับภูมิภาคเป็นกรรมการ

ส่วนหน้าที่ขององค์กรควบคุมดูแล ประชากรทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างในเรื่องการเพิ่มและลดอำนาจขององค์กรควบคุมดูแล โดยประชากรกลุ่มผสม 1 ให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งมีอำนาจ เพิ่มเติมกำหนดพื้นที่กันชน กำหนดบทลงโทษ และเพิ่มเติมอำนาจให้ความรู้ความเข้าใจในพื้นที่กันชนแก่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด และคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ ประชากรกลุ่มผสม 2 ให้คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ที่มีอำนาจออกข้อกำหนดตามที่กฎหมายให้อำนาจ ประชากรกลุ่มผสม 3 ให้อำนาจเพิกถอนพื้นที่กันชนเป็นของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ประชากรกลุ่มผสม 4 การพิจารณาการถอดถอนพื้นที่กันชนให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

ประเด็น การจัดตั้งพื้นที่กันชน

1) การจัดตั้งโดยประชาชนที่อยู่ในพื้นที่กันชน โดยคณะบุคคลที่เป็นประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่กันชน ยื่นคำร้องขอจัดตั้งพื้นที่กันชนพร้อมแผนบริหารจัดการพื้นที่กันชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

2) การตั้งโดยรัฐ โดยคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัดเป็นผู้พิจารณาและมีความเห็น โดยได้เมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานของกรมป่าไม้ เพื่อกำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่กันชน คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประชากรกลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะใช้วิธีการจัดตั้งทั้งวิธี โดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้ง และให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการทั้ง 3 ชุด โดยกำหนดพื้นที่และบริหารพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะใช้วิธีการจัดตั้งทั้งวิธี โดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้ง และใช้วิธีการจัดตั้งพื้นที่กันชนทั้ง 2 วิธีผสมกันตามความเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นผู้ขอจัดตั้งพื้นที่กันชนเป็นสำคัญ

ประชากรกลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะใช้วิธีการจัดตั้งทั้งวิธี โดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้งตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

ประชากรกลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะใช้วิธีการจัดตั้งทั้งวิธี โดยประชาชนขอจัดตั้ง และรัฐกำหนดให้จัดตั้ง โดยให้กฎหมายกำหนดให้เป็นทางเลือกในการจัดตั้งพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะต้องใช้วิธีการโดยประชาชนเป็นผู้ขอจัดตั้งและรัฐเป็นผู้กำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่กันชน

ประเด็น มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน

- 1) ให้สิทธิทำกินในเขตพื้นที่กันชนโดยไม่ล่่วงล้ำเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์
- 2) ประชาชนเจ้าของที่ดินมีสิทธิเข้าร่วมเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์
- 3) ชุมชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่กันชน
- 4) การให้สิทธิในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประชากรกลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การที่จะมีมาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน และรัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ให้ส่งเสริมการปลูกไม้ 3 อย่างประโยชน์ 4 และกำหนดค่านิยามของค้ำยังชีพ ให้มีครอบคลุมถึงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชนให้ระบุเรื่องการส่งเสริมปลูกป่าอย่างยั่งยืนในพื้นที่กันชน และต้องเป็นประชาชนในพื้นที่กันชน โดยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในพื้นที่และความหวงแหนในพื้นที่ป่า

ประชากรกลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชนให้เน้นภาคประชาชนเพราะเนื่องจากประชาชนอยู่ในพื้นที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย มีสิทธิในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ และมีหน้าที่ในการดูแลด้วย

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ ควร มีมาตรการในการส่งเสริมในพื้นที่กันชน

ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่กันชนได้มีสิทธิในการใช้ประโยชน์ และรัฐต้องส่งเสริมการปลูกป่าเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน

ประเด็น การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน

- 1) ภาครัฐ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานรายปีเสนอคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

2) ภาคประชาชน ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ประเมินผลดำเนินงานตามแผนการงานของตนเองทุกปี และรายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดคำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประชากรกลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การมีการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนให้มีความคณะกรรมการ 3 ชุด คือระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ท้องที่ เป็นผู้มีอำนาจในการตรวจสอบ

ประชากรกลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การมีการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนให้ระดับท้องถิ่นรายงานประเมินผลสู่ระดับจังหวัด ระดับจังหวัดรายงานประเมินผลระดับชาติ

ประชากรกลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การมีการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนจะต้องมีการตรวจสอบจากทั้งภาครัฐและภาคประชาชน แต่แบ่ง 2 ภาคนี้ความหมายกว้างเกินไป ควรจำกัดองค์กรในการตรวจตราให้แคบลง

ประชากรกลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การมีการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนให้มีทั้งภาครัฐและภาคประชาชน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ จะต้องเป็นหน้าที่ของทั้งภาครัฐและภาคประชาชน

ข้อเสนอแนะ ในการจัดตรวจสอบควรมีระดับการตรวจสอบ 3 ระดับ คือ ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติ

ประเด็น การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์

1) ภาครัฐ รัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าตรวจสอบการใช้ประโยชน์ และการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และดำเนินการตามกฎหมาย

2) ภาคประชาชน เจ้าของที่ดิน หรือผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และแจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประชากรกลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฟีาระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ให้มีคณะกรรมการ 3 ชุด คือระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ท้องที่ เป็นผู้ มีอำนาจในการตรวจสอบ

ประชากรกลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฟีาระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ให้การแบ่งการเฟีาระวังเป็น 2 ส่วนของภาครัฐ และภาคประชาชน คือ ภาครัฐ เจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมาย ภาคประชาชน หูเป็นตาสอดส่องดูแล

ประชากรกลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฟีาระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ให้เน้นเป็นหน้าที่ของประชาชนในพื้นที่เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว

ประชากรกลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า การเฟีาระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ให้ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการเฟีาระวังโดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการเฟีาระวังให้มากขึ้น

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ การเฟีาระวังจะต้องมีส่วนร่วมทั้งของภาครัฐและภาคประชาชน โดยเน้นให้ประชาชนมีหน้าที่ในการเฟีาระวัง

ประเด็น สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย

ที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์มีสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย จากการที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการนำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประชากรกลุ่มผสม 1

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหายประชาชนจะได้รับประโยชน์จากมาตรการดังกล่าว และเป็นแรงจูงใจให้กับประชาชน

ประชากรกลุ่มผสม 2

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ควรให้สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหายอันไม่ใช่ตัวเงินเพิ่มเติมด้วย และควรให้สิทธินี้แก่เจ้าของที่ดินเอกชนด้วย

ประชากรกลุ่มผสม 3

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหายเป็นการชดเชยประโยชน์ให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการจัดตั้งพื้นที่กันชน

ประชากรกลุ่มผสม 4

ประชากรกลุ่มนี้ให้คำตอบว่า ควรเพิ่มเติมสิทธิอันไม่ใช่ตัวเงินแก่ประชาชนที่เสียหังเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากที่ดินรัฐ และที่ดินเอกชน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ เห็นด้วยกับการมีสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย

ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเติมสิทธิอันไม่ใช่ตัวเงินแก่ประชาชนที่เสียหังเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากที่ดินรัฐ และที่ดินเอกชน

คำตอบที่ได้จากการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มนี้จะเห็นได้ว่าไม่มีความแตกต่าง กันในแต่ละประเด็น กล่าวคือ ประเด็นการได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน ประชากรทั้ง 4 กลุ่มเห็นด้วยในการจัดทำพื้นที่กันชน และมีข้อเสนอแนะว่าควรใช้ที่ดินของรัฐจัดทำเป็นพื้นที่กันชน ส่วนที่ดินของเอกชนเป็นไปได้อย่างที่จะนำที่ดินเอกชนมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชน จึงควรใช้วิธีการเวนคืนที่ดิน ประเด็นองค์กรควบคุมดูแล (ดูตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co- Design ของกลุ่มผสม

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน				
1. ที่ดินของรัฐ	✓	✓	✓	✓
2. ที่ดินของเอกชน	●	●	●	●
คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ				
1) ประธาน	●	●	●	●
2) รองประธานกรรมการ	●	●	●	●
3) กรรมการ	●	●	●	●
4) กรรมการและเลขานุการ	●	●	●	●
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ				
1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย	✓	✓	✓	✓
3) แต่งตั้งอนุกรรมการ	✓	✓	✓	✓
4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย				
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด				
1) ประธาน	✓	✓	✓	✓
2) รองประธานกรรมการ	✓	✓	✓	✓
3) กรรมการ	✓	✓	✓	✓
4) กรรมการและเลขานุการ	✓	✓	✓	✓
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด				
1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	●
2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด	✓	✓	✓	✓
4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย	✓	✓	✓	✓
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่				
1) ประธาน	●	●	●	✓
2) รองประธานกรรมการ	●	●	●	✓
3) กรรมการ	●	✓	●	✓
4) กรรมการและเลขานุการ	✓	✓	●	✓
5) ที่ปรึกษา	✓	✓	●	✓
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่				
1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน	✓	✓	✓	✓
3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน	✓	✓	✓	✓
4) เฝ้าระวังไฟฟ้า และ การนุกรุกป่า	✓	✓	✓	✓
5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย	✓	✓	✓	✓
การจัดตั้งพื้นที่กันชน				
1) การจัดตั้งโดยประชาชนที่	✓	✓	✓	✓
2) การตั้งโดยรัฐ	✓	✓	✓	✓

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
<p>มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชนมาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน</p> <p>1) ให้สิทธิทำกินในเขตพื้นที่กันชนโดยไม่ล้งล่าเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์</p> <p>2) ประชาชนเจ้าของที่ดินมีสิทธิเข้าร่วมเฟ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์</p> <p>3) ชุมชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่กันชน</p> <p>4) การให้สิทธิในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>
<p>การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน</p> <p>1) ภาครัฐ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ประเมินผลการดำเนินงานรายปีเสนอคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ</p> <p>2) ภาคประชาชน ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน โดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ประเมินผลดำเนินงานตามแผนการงานของตนเองทุกปี และรายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>
<p>การเฟ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์</p> <p>1) ภาครัฐ เฟ้าระวังโดยรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าตรวจสอบ</p> <p>2) ภาคประชาชน เฟ้าระวังโดยเจ้าของที่ดิน หรือผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ในการตรวจสอบ</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>
<p>สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหายที่ดินของรัฐ ที่อนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์มีสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหายจากการที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการนำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>

จากตารางที่ 5.2 พบว่าประชากรทั้ง 4 กลุ่มเห็นด้วยกับแนวทางในการจัดทำพื้นที่กันชนตามที่ผู้วิจัยได้เสนอ โดยกลุ่มประชากรทั้งหมดเห็นว่าวิธีการได้ที่ดินมาเพื่อจัดทำเพื่อพื้นที่กันชน ควรเป็นที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน ควรมีองค์กรควบคุมดูแลในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ แต่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องของโครงสร้างของคณะกรรมการในหน่วยงานที่ควรเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการและกรรมการการจัดตั้งพื้นที่กันชนควรใช้ทั้งสองวิธีและ

ควรมีมาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ และสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย

2. การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การจัดทำพื้นที่กันชน จากผลของการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design ของกลุ่มประชากรเฉพาะและกลุ่มประชากรผสมเมื่อนำมาเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่มนี้พบว่า มีข้อเหมือนและข้อแตกต่าง (ดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	ประชากรกลุ่มเฉพาะ	ประชากรกลุ่มผสม
การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน		
1. ที่ดินของรัฐ	4	4
2. ที่ดินของเอกชน	0	0
คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ		
1) ประธาน	1	0
2) รองประธานกรรมการ	2	0
3) กรรมการ	0	0
4) กรรมการและเลขานุการ	2	0
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ		
1) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่กันชน	4	4
2) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย	4	4
3) แต่งตั้งอนุกรรมการ	4	4
4) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน	4	4
5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย	4	4
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด		
1) ประธาน	4	4
2) รองประธานกรรมการ	4	4
3) กรรมการ	1	4
4) กรรมการและเลขานุการ	4	4
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด		
1) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน หรือการเพิกถอนพื้นที่กันชน	2	3
2) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน	4	4
3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด	4	4

ประเด็นในการจัดทำพื้นที่กันชน	ประชากรกลุ่มเฉพาะ	ประชากรกลุ่มผสม
4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย	4	4
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่		
1) ประธาน	2	1
2) รองประธานกรรมการ	2	1
3) กรรมการ	1	1
4) กรรมการและเลขานุการ	2	3
5) ที่ปรึกษา	1	3
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่		
1) บริหารจัดการพื้นที่กันชน	4	4
2) ออกระเบียบข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กัน	3	4
3) ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชน	4	4
4) เฝ้าระวังไฟป่า และการบุกรุกป่า	4	4
5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการจังหวัดมอบหมาย	4	4
การจัดตั้งพื้นที่กันชน		
1) การจัดตั้งโดยประชาชน	4	4
2) การตั้งโดยรัฐที่	4	4
มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน		
1) ให้สิทธิทำกินในเขตพื้นที่กันชน โดยไม่ล่่วงล้ำเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์	4	4
2) ประชาชนเจ้าของที่ดินมีสิทธิเข้าร่วมเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์	4	4
3) ชุมชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่กันชน	4	4
4) การให้สิทธิในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ	4	4
การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน		
1) ภาครัฐ ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน โดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่กันชนจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานรายปีเสนอคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ	4	4
2) ภาคประชาชน ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน โดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่กันชนที่ประเมินผลดำเนินงานตามแผนการงานของตนเองทุกปี และรายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด	4	4
การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์		
1) ภาครัฐ เฝ้าระวังโดยรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าตรวจสอบ	4	4
2) ภาคประชาชน เฝ้าระวังโดยเจ้าของที่ดิน หรือผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ในการตรวจสอบ	4	4
สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย		
ที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์มีสิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย จากการที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการนำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน	4	4

จากตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม ทั้ง 4 กลุ่ม มีคำตอบว่า หลักเกณฑ์ในการจัดทำพื้นที่กันชนที่ดินที่จะนำมาทำเป็นพื้นที่กันชน ต้องเป็นที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน โดยมีองค์กรควบคุมดูแลที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ให้มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลพื้นที่กันชน โดยเฉพาะ วิธีการในการจัดตั้งพื้นที่กันชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและดูแลพื้นที่กันชนโดยการให้ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ยื่นคำขอในการการจัดตั้งพื้นที่กันชน และให้รัฐมีอำนาจโดยองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมีอำนาจในการกำหนดให้พื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเป็นพื้นที่กันชนได้ ในพื้นที่กันชนต้องมีมาตรการต่างๆ ที่จะต้องนำมาใช้ในพื้นที่ เช่น ส่งเสริมการปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าในเขตพื้นที่กันชน ประชาชนเจ้าของที่ดินมีหน้าที่ในการเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่า หรือเขตอนุรักษ์ ส่งเสริมการอนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าในเขตพื้นที่กันชน การให้สิทธิในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ เพื่อให้พื้นที่กันชนใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์จะต้องมีการตรวจสอบโดยจากระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ โดยให้ประชาชนมีส่วนกับการตรวจสอบ และจะต้องมีการเฝ้าระวังโดยเป็นหน้าที่ของฝ่ายภาครัฐและภาคประชาชน และจะต้องมีการให้สิทธิประโยชน์แก่ชุมชนหรือเจ้าของที่ดินที่เสียประโยชน์จากการใช้ที่ดิน ที่เป็นสิทธิประโยชน์อื่นนอกจากเงินชดเชยตามกฎหมายแล้ว เช่น สิทธิทำกินในเขตพื้นที่กันชนโดยไม่ล่วงล้ำเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์ สิทธิแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ ของป่า ในพื้นที่กันชนเพื่อการยังชีพ ชุมชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการพื้นที่กันชน สิทธิในการเข้าถึงแหล่งทุนทางการเกษตร เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบร่างประเด็นการบังคับใช้กฎหมายที่ค้นพบกับผลการทำ Co- Design

จากข้อค้นพบการวิจัยที่ได้มาจากการวิเคราะห์ดังที่ปรากฏในบทที่ 4 ข้อ 4.4 คือ

1. การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน จะต้องใช้ที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน ซึ่งที่ดินของเอกชนจะเป็นได้ยากเนื่องจากเป็นกระเทยกระเทียมสิทธิของประชาชน
2. คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ จะต้องมียุทธศาสตร์นโยบายจัดการที่ดินแห่งชาติ เป็นองค์ควบคุมระดับชาติ แต่ควรปรับเปลี่ยนให้หน่วยที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นกรรมการ
3. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ควรมีอำนาจในการเพิกถอนพื้นที่กันชน
4. คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ
5. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ไม่ควรมีอำนาจในการเพิกถอนพื้นที่กันชน

6. คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ ควรปรับเปลี่ยนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไป คณะกรรมการด้วยเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ
 7. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ ควรมีอำนาจในการส่งเสริมการจัดตั้งพื้นที่กันชนและให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่กันชน
 8. การจัดตั้งพื้นที่กันชน ควรใช้ทั้งวิธีการจัดตั้งโดยประชาชนที่มีส่วนได้เสียในพื้นที่กันชน และให้รัฐมีอำนาจในการกำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นพื้นที่กันชน และดำเนินการโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ทั้ง 2 วิธี
 9. มาตรการส่งเสริมพื้นที่กันชน ควรส่งเสริมการประกอบอาชีพในพื้นที่กันชนตามบริบทของชุมชน
 10. การตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่กันชน ต้องเป็นหน้าที่ของทั้งภาครัฐและภาคประชาชน โดยมีระดับการตรวจสอบในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่
 11. การเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ต้องเป็นหน้าที่ของทั้งภาครัฐและภาคประชาชน โดยให้ความสำคัญกับภาคประชาชน
 12. สิทธิประโยชน์ของชุมชน ต้องกำหนดเรื่องการยังชีพให้ชัดเจน และต้องคำนึงสภาพประเพณีแห่งท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน
- เมื่อนำประเด็นเหล่านั้นไปเป็นประเด็นในการทำการมีส่วนร่วมออกแบบ,ร่วมออกแบบ (Co-Design) นั้น พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งประชากรกลุ่มประชากรเฉพาะ และประชากรกลุ่มผสม จะมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในเรื่องรายละเอียดในเรื่องโครงสร้างของคณะกรรมการ ทั้งสามระดับ ที่เห็นว่าหน่วยงานใดควรเป็นประธานของคณะกรรมการ รองประธาน และกรรมการ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทั้งสามระดับที่ควรเพิ่มอำนาจหรือตัดอำนาจได้ออก เช่น การให้คณะกรรมการคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจในการเพิกถอนพื้นที่กันชน แทนคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด และมีข้อเสนอแนะให้กำหนด มาตรการในการส่งเสริมการประกอบอาชีพพื้นที่กันชนให้มีความชัดเจน

4. รูปแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า

ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า วิเคราะห์จากประเด็นการจัดทำ Co- Design และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รูปแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า จัดทำได้ดังนี้

1. การได้มาซึ่งที่ดินในการจัดทำพื้นที่กันชน พบว่าจะต้องมีกฎหมายที่ให้อำนาจในการที่จะนำที่ดินไม่ว่าจะเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน เนื่องจากรัฐมีหลายหน่วยงานของรัฐในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ และกฎหมายแต่ละฉบับก็ให้อำนาจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป หากนำที่ดินที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชน ย่อมทำให้มีปัญหาในเรื่องการจัดทำพื้นที่กันชนที่จะต้องให้หน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยอนุญาตให้นำที่ดินดังกล่าวมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชน และจะมีปัญหาในการเรื่องการจัดการพื้นที่เนื่องจากกฎหมายแต่ละฉบับให้อำนาจในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แตกต่างกัน และกฎหมายแต่ละฉบับก็ให้อำนาจในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ไม่มีอำนาจที่จะบังคับประชาชนมีหน้าที่ต่างๆเพิ่มเติมในการดำเนินการในพื้นที่กันชน จึงการยากที่จะดำเนินการจัดทำพื้นที่กันชนตามกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน และจะเป็นการใช้อำนาจทับซ้อนกับกฎหมายฉบับอื่นที่ให้อำนาจในการดูแลที่ดินของรัฐ อีกทั้งที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์ ย่อมทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบกระเทือนจากการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ดังนั้นรัฐจึงต้องมีมาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการชดเชยการเสียประโยชน์ให้แก่ประชาชนเหล่านี้เพื่อเป็นแรงจูงใจที่จะยินยอมให้นำที่ดินมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน เช่น การที่ผู้ครอบครองโดยชอบไม่สูญเสียสิทธิเดิมตามที่ได้รับอนุญาต หรือลดราคาค่าเช่า ส่งเสริมการประกอบอาชีพ เป็นต้น

ส่วนที่ดินของเอกชน พบว่าที่ดินของเอกชนจะเป็นที่ดินที่มีการครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน การได้มาซึ่งที่ดินของเอกชนอาจมีการได้มาโดยการเวนคืนที่ดิน การที่เจ้าที่ดินยินยอมให้นำมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชน หรืออาจได้มาโดยวิธีการเช่า และการนำที่ดินของเอกชนมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนเจ้าของที่ดินที่เป็นประชาชนจะได้รับผลกระทบสิทธิจากการเวนคืน อีกทั้งที่ดินของประชาชนที่ติดกับเขตพื้นที่อนุรักษ์มีจำนวนน้อย จึงเป็นการคุ้มค่าที่รัฐจะเวนคืนที่ดินมาเพื่อจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน แต่ในการนำที่ดินของเอกชนมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนในปัจจุบันยังไม่กฎหมายให้อำนาจรัฐในการที่จะบังคับให้ประชาชนมีหน้าที่ในการดูแลรักษาพื้นที่กันชน หรือป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า ดังนั้นในการนำที่ดินของเอกชนมาจัดทำเป็นพื้นที่กันชนรัฐจะต้องมีมาตรการเพื่อส่งเสริมในการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดตั้งพื้นที่กันชนแทนการเวนคืนที่ดิน

2. องค์กรควบคุมดูแล พบว่าองค์กรที่จะให้อำนาจในการดูแลควบคุมในพื้นที่กันชนจะต้องเป็นองค์กรใหม่ที่เกิดขึ้นเพื่อดูแลพื้นที่กันชน โดยเฉพาะ เพื่อแก้ไขปัญหาการทับซ้อนของกฎหมายที่ให้อำนาจแก่หน่วยงานในการจัดการดูแลพื้นที่กันชน และอำนาจของกฎหมายต้องไม่กว้างหรือทับซ้อนกับอำนาจกฎหมายฉบับอื่น

3. วิธีดำเนินการในพื้นที่กันชน พบว่าในการดำเนินการในพื้นที่กันชนจะต้องมีกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจในการบริหารจัดการพื้นที่กันชน เนื่องจากกฎหมายปัจจุบันที่บังคับใช้อยู่นั้นยังไม่สามารถที่จะให้สิทธิแก่ประชาชนในการบริหารจัดการพื้นที่กันชนได้ และต้องมีมาตรการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากประเด็นวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นในการจัดพื้นที่กันชนจึงจำเป็นต้องมีการการบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่ในรูปแบบของพระราชบัญญัติ เพื่อให้อำนาจในการจัดตั้งพื้นที่กันชน โดยมียกเว้นการควบคุมดูแล และมีวิธีดำเนินการในพื้นที่กันชน

4.1 หลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมาย

การจัดทำกฎหมายนั้นมีพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามหมวด 3 การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย มาตรา 21 ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่เป็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 3 ว่าด้วยเรื่องของสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 26 บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิไว้ด้วย” ซึ่งการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่าเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล จึงต้องมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนชัดเจนและไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ในการได้ที่ดินของเอกชนมาเพื่อจัดทำเป็นพื้นที่กันชนเป็นการเวนคืนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 37 วรรคสาม บัญญัติว่า “การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ

หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืนโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น” มาตรา 43 (2) บัญญัติว่า “จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ”

2) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืนฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ มีประเด็นยุทธศาสตร์ คือ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว โดยการรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนดังกล่าวมีความสำคัญต่อการจัดพื้นที่ป่าไม้ โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า และป้องกันการบุกรุกป่าป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาชุมชนที่ทำกินในเขตป่า

แผนการปฏิรูปประเทศ ประเด็นการปฏิรูปที่ 1 ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยการพัฒนาองค์กรภาครัฐเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าทั้งระบบ พัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย ผลักดันพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นมรดกโลก จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ จัดการสัตว์ป่าเพื่อพัฒนาระบบนิเวศสังคม และเศรษฐกิจ และ สนับสนุนและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า แผนดังกล่าวมีความสำคัญในการจัดการพื้นที่ป่า คือ มีการดำเนินการเพื่อพัฒนาในการออกกฎหมายในการใช้บังคับ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่า และป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อแก้ไขปัญหากฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า มีความสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่าด้านการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อันเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และยังเป็นพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้

3) ต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการและร่วมตรวจในพื้นที่กันชน จึงเป็นหลักประชากรรัฐ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

4) การยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการก่อกำแพงประชาชน

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ถือเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาใหม่เพื่อประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และการลดลงของพื้นที่โดยใช้พื้นที่กันชนเป็นเครื่องมือในการป้องกัน และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน โดยให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชนและชุมชนในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ

5) ไม่ใช่ระบบอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประชาชาติหรือประชาชนหรือมีกรณีจำเป็นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ต้องมีระบบอนุญาต การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งพื้นที่กันชน องค์การควบคุมดูแล และวิธีดำเนินการในพื้นที่ ซึ่งจะต้องมีการขออนุญาตเพื่อจัดตั้ง โดยในการขออนุญาตจัดตั้งกฎหมายได้ให้มีเพียงขั้นการพิจารณาเพียงขั้นตอนเดียว จึงเป็นไปเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

6) ไม่ใช่ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่นำระบบคณะกรรมการมาใช้ ให้ระบุให้ชัดเจนด้วยว่ามติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วย

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า เป็นกฎหมายที่มีคณะกรรมการที่จัดตั้งตามกฎหมายให้มีอำนาจหน้าที่ และมีการว่ามติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วย

7) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลยพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินการทางปกครอง ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมี

คุณยพินิจให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คุณยพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า มีการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คุณยพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ

8) การกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดใด ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อส่วนรวม

(ข) เป็นกรณีไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่กันชนและกระทำที่กำหนดเป็นความผิดทางอาญาและที่มีโทษทางอาญา โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดความผิดทางอาญาเพื่อลงโทษแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล

9) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ยังไม่ปรากฏถึงกฎหมายตามกฎหมายอื่น การตรวจสอบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายเพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายทั้ง 9 หลักการนี้ พบว่าไม่ได้ขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ทั้ง 9 ข้อ แต่อย่างไร

4.2 โครงสร้าง กฎหมายต้นแบบว่าด้วยจัดการพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า

การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ด้วยการจัดให้มีพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า เป็นกฎหมายต้นแบบที่จัดทำขึ้นมาจากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ จนกระทั่งได้คำตอบสำหรับการจัดทำเป็นร่างกฎหมายในลำดับศักดิ์กฎหมายเป็นพระราชบัญญัติใหม่เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายนี้

ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า ด้วยการจัดให้มีพื้นที่กันชนรอบพื้นที่ป่าโดย มีบทบัญญัติที่ได้มาจากคำตอบการมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) คือ

- 1) การได้มาซึ่งที่ดินเพื่อทำการจัดตั้งพื้นที่กันชน
- 2) องค์กรที่มีหน้าที่ดูแลจัดการพื้นที่กันชนและดูแลรักษาพื้นที่กันชน
- 3) กระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการ
- 4) มาตรการส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วม

โครงสร้างร่างพระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ. ประกอบด้วย

บทบัญญัติ 26 มาตรา แบ่งเป็น 8 หมวด คือ

หมวด 1 บททั่วไป (มาตรา 5)

หมวด 2 คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ (มาตรา 6 - มาตรา 8)

หมวด 3 คณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนจังหวัด (มาตรา 9 - มาตรา 10)

หมวด 4 คณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนพื้นที่ (มาตรา 11 – มาตรา 12)

หมวด 5 การจัดตั้งพื้นที่กั้นชน (มาตรา 13 – มาตรา 17)

หมวด 6 การจัดการพื้นที่กั้นชน (มาตรา 18 – มาตรา 20)

หมวด 7 การควบคุมดูแลพื้นที่กั้น (มาตรา 21- มาตรา 23)

หมวด 8 บทกำหนดโทษ (มาตรา 24 – มาตรา 26)

ร่างกฎหมายต้นแบบพระราชบัญญัติพื้นที่กั้นชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ. พร้อม
หลักการและเหตุผล

ตารางที่ 5.4 ร่างกฎหมายต้นแบบพระราชบัญญัติพื้นที่กั้นชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ.

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
1	พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติพื้นที่กั้นชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ.”	เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้มีอำนาจในการจัดตั้งพื้นที่กั้นชน ให้อำนาจแก่องค์กรควบคุมดูแล และให้ อำนาจ ในการดำเนินการในพื้นที่กั้นชน
2	พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	เพื่อให้มีระยะเวลาในการเตรียมการ ในการบังคับใช้กฎหมาย
3	ในพระราชบัญญัตินี้ “พื้นที่กั้นชน” หมายความว่า พื้นที่โดยรอบพื้นที่ป่าเขตอนุรักษ์ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่อนุรักษ์ที่สุด เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตลอดจนการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาควบคู่กันไป “พื้นที่ป่า” หมายความว่า พื้นที่ป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 “ประชาชน” หมายความว่า ประชาชนที่อาศัย หรือ ทำ	เพื่ออธิบายความหมายเฉพาะตามกฎหมายฉบับนี้

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>ประโยชน์ บริเวณรอบๆพื้นที่ป่าอนุรักษ์</p> <p>“เจ้าหน้าที่พื้นที่กันชน” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด</p> <p>“ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็น ต้น กอ หรือ เถา ไม่ว่า “ที่ดินของรัฐ” หมายความว่า ที่ดินที่ยังไม่มีการครอบครองโดยชอบตามประมวลกฎหมายที่ดิน</p> <p>“ที่ดินของเอกชน” หมายความว่า ที่ดินที่เอกชนครอบครองโดยชอบตามประมวลกฎหมายที่ดิน</p> <p>“สิทธิประโยชน์” หมายความว่า การได้รับผลประโยชน์อื่น ๆ อันไม่ใช่ตัวเงินที่รัฐจัดสรรให้</p> <p>“ไม้ทรงคุณค่า” หมายความว่า ไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และให้หมายความรวมถึง ไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตามลักษณะหรือชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>“ใช้ประโยชน์จากไม้” หมายความว่า ไม้ที่นำมาใช้ สอยในครัวเรือน ใช้เป็นอาหาร หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อการดำรงชีพ</p> <p>“ทรัพยากรธรรมชาติ” หมายความว่า ทรัพยากรป่าทุกชนิดที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในพื้นที่กันชน เป็นต้นว่า</p> <p>(1) พืช ถ่าน ไม้ ไม้ไผ่ เปลือกไม้ ใบ ไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผล ไม้ หน่อไม้ ชัน และยางไม้</p> <p>(2) หญ้า อ้อ พง เขม ปรือ คา กก กระจูด กูด เห็ด และพืชอื่น</p> <p>(3) สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก แมลง รวมทั้งไข่ของแมลงที่ไม่ใช่สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562</p> <p>(4) ดิน หิน กรวด และทราย ที่ไม่ใช่แร่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560</p> <p>“ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายความว่า ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด และให้หมายความรวมถึงความหลากหลายทางพันธุกรรม ทางชนิดพันธุ์ และทางระบบนิเวศอันเป็นถิ่นกำเนิดของสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น</p> <p>“ทรัพย์สินส่วนกลาง” หมายความว่า เงินและทรัพย์สินที่ได้มาเพื่อใช้ในการจัดการพื้นที่กันชน หรือที่ได้มาจากการจัดการพื้นที่กันชน</p>	

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>“องค์กรภาคประชาสังคม” หมายความว่า องค์กรที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หรือองค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นนิติบุคคล แต่มีผลงานด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่องเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยมีได้มีการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน และได้มีการจดทะเบียนเป็นองค์กรภาคประชาสังคมต่อกรมป่าไม้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด</p> <p>“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	
<p>หมวด 1</p> <p>บททั่วไป</p>		
4	<p>ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>เพื่อให้รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนี้</p>
5	<p>เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า ป่าชุมชน ฟื้นฟู บำรุงรักษาตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน ให้มีการจัดตั้งพื้นที่กันชนรอบพื้นที่ป่า โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) การคุ้มครอง พิทักษ์รักษาป่าให้คงมีอยู่ (2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ (3) การฟื้นฟู และพัฒนาพื้นที่ป่า (4) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กันชนอย่างสมดุลและยั่งยืน (5) การเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนในการจัดการพื้นที่กันชน (6) การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายของ 	<p>เพื่อกำหนดถึงหลักการและกรอบวัตถุประสงค์ของการจัดทำพื้นที่กันชน</p>

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	ชุมชนในการอนุรักษ์ การส่งเสริมประชาชนมาร่วมชนในการเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การบุกรุกป่า การป้องกันไฟป่า	
หมวด 2 คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ		
6	<p>ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ” ประกอบด้วย</p> <p>(1) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน</p> <p>(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธาน</p> <p>(3) กรรมการโดยตำแหน่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์</p> <p>(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ได้รับการสรรหาจากกลุ่มผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ สังคมศาสตร์ จำนวนไม่เกินสี่คน กลุ่มผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม จำนวนสี่คน</p> <p>ให้อธิบดีกรมป่าไม้เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมป่าไม้แต่งตั้งข้าราชการของกรมป่าไม้เป็นผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเสนอรายชื่อบุคคลเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสรรหากำหนด</p>	<p>เพื่อกำหนดให้มีองค์การควบคุมดูแลพื้นที่กันชน โดยเฉพาะ โดยมีหน่วยงานของรัฐและภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในคณะกรรมการฯ และเป็นการควบคุมดูแลในระดับชาติ</p>
8	<p>คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) กำหนดนโยบาย และแผนการส่งเสริมสนับสนุนใน</p>	<p>เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ</p>

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>พื้นที่กันชน</p> <p>(2) กำหนดมาตรการทางการเงิน การคลัง หรือ มาตรการอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการพื้นที่กันชน</p> <p>(3) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออก กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด</p> <p>(4) ออกระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(5) กำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการบริหารจัดการพื้นที่กันชน</p> <p>(6) พิจารณาเพิกถอนหรือขยายพื้นที่กันชน</p> <p>(7) จัดทำรายงานและผลการดำเนินงานพื้นที่กันชนทั่วประเทศเสนอคณะรัฐมนตรีปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ</p> <p>(8) กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด</p> <p>(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย</p>	<p>โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการ กำหนดกรอบนโยบายในการ จัดการพื้นที่กันชน มีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ และเพิกถอนพื้นที่กันชน</p>
<p>หมวด 3</p> <p>คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด</p>		
9	<p>ให้มีคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด ในจังหวัดที่มี คำขอจัดตั้งพื้นที่กันชน ประกอบด้วย</p> <p>(1) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธาน</p> <p>(2) รองผู้ว่า เป็นรองประธาน</p> <p>(3) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงาน จัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ ผู้อำนวยการ สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ อนุรักษ์ จังหวัด ปฏิรูปจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ผู้อำนวยการ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด และสหกรณ์จังหวัด</p>	<p>เพื่อกำหนดให้มีองค์กร ควบคุมดูแลพื้นที่กันชน โดยเฉพาะ โดยมีหน่วยงาน ของรัฐและภาคประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในคณะกรรมการฯ และเป็นการควบคุมดูแลใน ระดับจังหวัด</p>

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>(4) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องถิ่นที่พื้นที่กันชนตั้งอยู่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนสี่คน</p> <p>(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากกลุ่มผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ สังคมศาสตร์ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินแปดคน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการของกรมป่าไม้เป็นเลขานุการ และแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าในกรณีมีพื้นที่จัดทำพื้นที่กันชนหลายจังหวัด และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด</p>	
10	<p>คณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้</p> <p>(1) กำหนดนโยบาย และแผนการส่งเสริมสนับสนุนในพื้นที่กันชนในระดับจังหวัดตามนโยบาย และแผนการส่งเสริมสนับสนุนในพื้นที่กันชนที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด</p> <p>(2) กำหนดมาตรการทางการเงิน การคลัง หรือ มาตรการอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการพื้นที่กันชนในระดับจังหวัด</p> <p>(3) พิจารณาเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน</p> <p>(4) พิจารณาอนุมัติแผนจัดการพื้นที่กันชน พิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่</p> <p>(5) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่</p> <p>(6) แต่งตั้งคณะทำงาน</p> <p>(7) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ในการจัดการพื้นที่กันชน</p> <p>(8) กำกับดูแลการจัดการพื้นที่กันชนของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ</p>	<p>เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในอนุญาตให้จัดพื้นที่กันชน มีหน้าที่ใน</p>

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ และแผนจัดการพื้นที่กันชน</p> <p>(9) ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด รวมทั้งจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง</p> <p>(10) แต่งตั้งบุคคลให้เป็นเจ้าพนักงานประจำพื้นที่กันชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่ได้มอบหมาย</p> <p>(11) จัดทำรายงานผลการดำเนินการพื้นที่กันชนประจำปีเสนอคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ</p> <p>(12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่ออกตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติมอบหมาย</p>	
<p>หมวด 4</p> <p>คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่</p>		
11	<p>ให้คณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการพื้นที่กันชนพื้นที่ในท้องที่มีพื้นที่กันชน ประกอบด้วย</p> <p>(1) นายอำเภอในท้องที่พื้นที่กันชน เป็นประธาน</p> <p>(2) ประชาชนในพื้นที่กันชนจำนวน 15 คน</p> <p>(3) นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(4) กำนันในเขตท้องที่พื้นที่กันชน เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ผู้ใหญ่บ้านในเขตท้องที่พื้นที่กันชน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายอำเภอในกรณีมีพื้นที่จัดทำพื้นที่กันชนหลายอำเภอ และวิธีการในการจัดตั้งคณะกรรมการพื้นที่กันชนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดกำหนด</p>	<p>เพื่อกำหนดให้มีองค์การควบคุมดูแลพื้นที่กันชน โดยเฉพาะ โดยมีหน่วยงานของรัฐและภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในคณะกรรมการฯ และเป็น การควบคุมดูแลในระดับพื้นที่ และตรวจสอบการใช้พื้นที่กันชน</p>
12	<p>คณะกรรมการพื้นที่กันชนพื้นที่ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่กันชน และการจัดการทรัพย์สินส่วนกลางของพื้นที่กันชน ทั้งนี้ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ</p>	<p>เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการออกระเบียบข้อบังคับ ดูแลและรักษาพื้นที่กันชน และเป็น การตรวจสอบการปฏิบัติงาน</p>

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>(2) ดูแลรักษาพื้นที่กันชน บำรุงและฟื้นฟูพื้นที่กันชน ป้องกันไฟป่า ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึก เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กันชน และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พื้นที่กันชน</p> <p>(3) ดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของพื้นที่กันชน รวมทั้งจัดทำบัญชีทรัพย์สินส่วนกลางของพื้นที่กันชน และ รายงานให้คณะกรรมการพื้นที่กันชนประจำจังหวัดทราบทุกปี</p> <p>(4) ดูแลให้ประชาชนในพื้นที่กันชนปฏิบัติตามหน้าที่ที่ กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(5) สั่งให้ผู้นั่งผู้ใดที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ข้อบังคับตามให้กระทำการหรือเว้นกระทำการใด ๆ ในเขต พื้นที่กันชนเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ</p> <p>(6) ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการจับกุม ปราบปรามผู้กระทำความผิดในเขตพื้นที่กันชน</p>	ตามแผนในพื้นที่กันชน
	<p>(7) ดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันหรือ บรรเทาความเสียหายแก่พื้นที่กันชน</p> <p>(8) ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ กันชนและรายงานผลปฏิบัติงานในพื้นที่กันชนให้คณะกรรมการ จัดการพื้นที่กันชนจังหวัดให้ทราบทุกปี</p> <p>(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กัน ชนแห่งชาติ หรือตามที่คณะกรรมการจัดการที่ดินจังหวัด มอบหมาย</p>	
<p>หมวด 5 การจัดตั้งพื้นที่กันชน</p>		
13	<p>ขนาดของพื้นที่และสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายใน พื้นที่พื้นที่กันชนให้คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ ขนาดของชุมชน และศักยภาพของชุมชนที่มีความสามารถในการจัดการพื้นที่กันชน ด้วย</p> <p>หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกำหนดขนาดของ พื้นที่กันชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่กันชนตาม วรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการ</p>	และให้ เป็น อำนาจ ของ คณะกรรมการนโยบายจัดการ พื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการ จัดตั้งพื้นที่กันชน

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	พื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด	
14	<p>ชุมชนท้องถิ่นใดที่มีพื้นที่อยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่ว่าจะเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน และมีความสามารถดูแลรักษาพื้นที่นั้นได้ หากประสงค์จะนำพื้นที่ดังกล่าวนั้นมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน ให้ประชาชนในชุมชนนั้นจำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปร่วมกันตั้งตัวแทนเป็นหนังสือเพื่อยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด</p> <p>กรณีที่น่าปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และอาจใช้เป็นพื้นที่กันชนได้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่กันชน</p> <p>หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน และการอนุมัติให้จัดตั้งพื้นที่กันชนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด</p>	<p>เพื่อเป็นกำหนดวิธีการ และการให้อำนาจในการจัดตั้งพื้นที่กันชน</p>
15	<p>คำขอจัดตั้งพื้นที่กันชนและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอยังต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) วัตถุประสงค์ของพื้นที่กันชน (2) รายชื่อและประวัติโดยสังเขปของผู้ขอจัดตั้งพื้นที่กันชน (3) รายชื่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน (4) ความเป็นมาของชุมชน โดยสังเขป สภาพพื้นที่ที่ขอจัดตั้งพื้นที่กันชนและแผนที่สังเขปแสดงอาณาเขตและเขตติดต่อ (5) แผนจัดการพื้นที่กันชน ซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพื้นที่กันชน มีการกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ หรือบริเวณเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแผนและวิธีดำเนินการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อนุรักษ์ ป่าพัฒนา หรือควบคุมดูแลสภาวะแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กันชนอย่างยั่งยืน โดยต้องไม่ทำให้เกิดการสูญเสียสภาพความเป็นป่าทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ 	<p>เพื่อให้จัดพื้นที่กันชนมีแผนในการดำเนินการ อย่างเป็นรูปธรรมในการจัดพื้นที่กันชน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพื้นที่กันชน</p>

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ (6) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติกำหนด	
16	การจัดตั้งพื้นที่กั้นชนในที่ดินของรัฐ ให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ	เพื่อลดความยุ่งยากการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินของรัฐที่มีกฎหมายหลายฉบับที่ให้อำนาจและหน้าที่ในการดูแลและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่
17	<p>การจัดตั้งพื้นที่กั้นในพื้นที่ดินเอกชน ให้ดำเนินการเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562 โดยให้คำนึงถึงความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งพื้นที่กั้นชน</p> <p>ในกรณีที่ดินเอกชนเจ้าของที่ดินยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งพื้นที่กั้นชน ให้ทำคำยินยอมนั้นเป็นหนังสือ และไม่จำเป็นต้องเวนคืนที่ดิน</p> <p>ในจัดตั้งพื้นที่กั้นชนในที่ดินของเอกชน เจ้าของที่ดินมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ เนื่องจากการเสียดินในการใช้ที่ดิน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการในการได้รับสิทธิประโยชน์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติกำหนด</p>	เพื่อกำหนดวิธีการในการได้มาซึ่งที่ดินของเอกชน ในการจัดตั้งพื้นที่กั้นชน และให้รัฐมีหน้าที่ในการชดเชยการเสียประโยชน์ของประชาชน
หมวด 6 การจัดการพื้นที่กั้นชน		
18	เมื่อได้ประกาศการจัดตั้งพื้นที่กั้นชนแล้ว ให้คณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชน จัดการพื้นที่กั้นชนซึ่งต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพื้นที่กั้นชนและแผนจัดการพื้นที่กั้นชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพื้นที่กั้นชนจังหวัด ทั้งนี้การแสดงผลงานของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนให้กระทำโดยมติคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชน	เพื่อเป็นการควบคุมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กั้นชน
19	<p>ประชาชนที่อาศัย หรือ ทำประโยชน์ในพื้นที่กั้นชนมีหน้าที่ในการดูแลรักษาพื้นที่กั้นชน ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชน และแผนจัดการพื้นที่กั้นชน</p>	เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ของประชาชนที่อยู่อาศัย หรือ ทำประโยชน์ภายในเขตพื้นที่กั้นชนจะต้องมีหน้าที่ในการปฏิบัติ

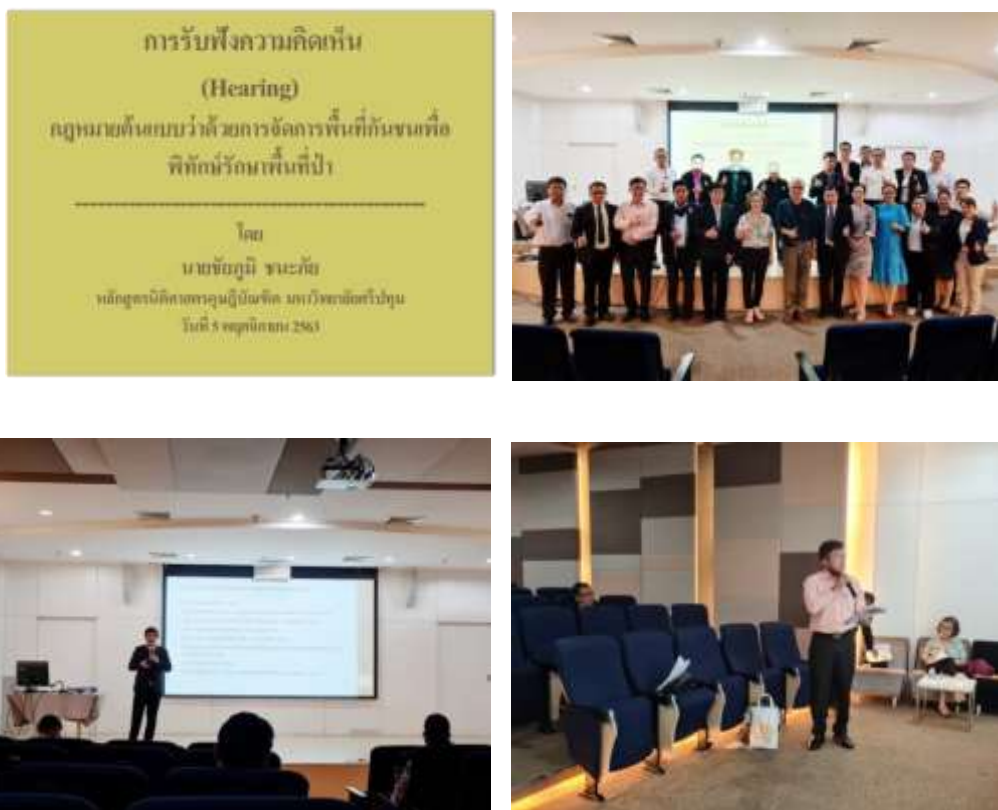
มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>(2) ร่วมมือกับทางราชการในการดูแลรักษาพื้นที่กันชนและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กันชน</p> <p>(3) ร่วมมือกับคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการป้องกันไฟป่า</p>	
20	<p>ภายในพื้นที่กันชน ประชาชนที่อาศัย หรือทำประโยชน์อยู่ภายในเขตพื้นที่กันชนมีสิทธิใช้พื้นที่กันชนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และมีสิทธิใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการพื้นที่กันชนซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนจัดการพื้นที่กันชนที่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน จังหวัดอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(1) การใช้ประโยชน์จากไม้ให้ทำได้ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยต้องไม่ใช่ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และให้ทำได้ตามความจำเป็น หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะตามประเพณีแห่งท้องถิ่นภายในชุมชนนั้น</p> <p>(2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่นในพื้นที่กันชนให้ทำได้ตามความจำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะตามประเพณีแห่งท้องถิ่นภายในชุมชนนั้น</p> <p>การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการพื้นที่กันชนตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืนไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กันชน และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด</p>	<p>เพื่อเป็นให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชนและชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กันชน ให้สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่กันชนได้ แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด</p>
21	<p>ภายในพื้นที่กันชน ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการกระทำการอย่างอื่นเป็นผลให้กระทบกระเทือนต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพต่อพื้นที่กันชน หรือ พื้นที่ป่า</p>	<p>เพื่อเป็นการควบคุมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนไม่ให้กระทบ กระเทือนต่อพื้นที่ป่าอนุรักษ์</p>
<p>หมวด 7 การควบคุมดูแลพื้นที่กันชน</p>		
22	<p>เพื่อประโยชน์ในการปกป้อง รักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทาง</p>	<p>เป็นการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่พื้นที่กันชน เพื่อเป็นการเฝ้า</p>

มาตรา	กฎหมาย	หลักการและเหตุผล
	<p>ชีวภาพในพื้นที่กันชนให้เป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน ให้เจ้าหน้าที่พื้นที่กันชนซึ่งคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดแต่งตั้ง มีอำนาจดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ตรวจสอบพื้นที่และตรวจตราดูแลเฝ้าระวัง การดำเนินการใช้ประโยชน์ และการดำเนินกิจการต่าง ๆ ภายในพื้นที่กันชน</p> <p>(2) แนะนำ ให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกแก่บุคคลในชุมชนและบุคคลที่อยู่รอบพื้นที่กันชนในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กันชน รวมทั้งรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น</p> <p>(3) ป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่พื้นที่กันชน</p> <p>(4) สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด มอบหมาย</p>	<p>ระวางการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน</p>
23	<p>ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พื้นที่กันชน หากพบว่ามีผู้กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบของคณะกรรมการนโยบาย หรือข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ในพื้นที่กันชนได้ หากผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้รายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนและคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัดทราบโดยมิชักช้า</p>	<p>เพื่อให้อำนาจในการแก้ไข ปัญหาได้อย่างทันที่ ท่วงที ในกรณีที่ไม่อาจรอคำสั่งของคณะกรรมการได้</p>
<p>หมวด 8</p> <p>บทกำหนดโทษ</p>		
24	<p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับการจัดการพื้นที่กันชน ที่ออกโดยคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>เพื่อให้ระเบียบข้อบังคับการจัดการพื้นที่กันชน มีสภาพบังคับ</p>
25	<p>ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 21 ต้องระวางโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>เพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับ</p>
26	<p>บรรดาทรัพย์สินที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่</p>	<p>เพื่อเป็นโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในพื้นที่กันชน</p>

5. การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)

การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยที่มีหลักการในการนำเอา คำตอบที่ได้จากการวิจัยมานำเสนอให้ประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการรับฟัง และวิพากษ์ (Comment) ผลจากการวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์ และพิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ได้จัดทำการสัมมนารับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ ห้อง ซีเรียเตอร์ ชั้น 3 อาคาร 40 ปีศรีปทุม กรุงเทพมหานคร ระยะเวลา 13.00 น.- 16.00 น. มีผู้เข้าร่วม Hearing จำนวน 30 คน (ดูภาพที่ 5.8)

รูป 5.8 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

กระบวนการจัดทำกรรับฟังความคิดเห็น (Hearing) คือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตาม Power point (ดูภาคผนวก) โดยมีสาระสำคัญ คือ ความเป็นมาของปัญหาที่นำไปสู่การทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การทำ Hearing วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

และวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาที่วิจัยประกอบด้วย หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน ประกอบด้วย

หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวคิดการคุ้มครองสิทธิระบบนิเวศธรรมชาติแนวใหม่ แนวคิดการพัฒนาชนบท

แนวคิดพื้นที่กันชน แนวคิดการจำกัดสิทธิของประชาชน กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งพื้นที่กันชน ได้แก่ Buffer Zone Management Rules, 2052 (1996) พ.ศ. 2539 (Nepal) และ Law on the System of Protected Territories 1996 พ.ศ. 2539 (Georgia, U.S.A.) และกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งพื้นที่กันชน ได้แก่ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562 แผน และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่กันชน ประกอบด้วย แผนยุทธศาสตร์ 20 ปี แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560 แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. 2562 ในการรับฟังความคิดเห็นในวันดังกล่าว มีประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ตามตารางที่ 5.6 ดังนี้

ตารางที่ 5.5 ผลจากการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายที่ผู้วิจัยแก้ไข

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
(1) ให้กำหนดคำนิยาม ของ คำว่า “พื้นที่กันชน” ให้มีความชัดเจนว่าพื้นที่รอบป่า หมายถึงพื้นที่ใด	มาตรา 3 “พื้นที่กันชน” หมายความว่า พื้นที่โดยรอบพื้นที่ป่าเขตอนุรักษ์ ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่สุด เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตลอดจนการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาควบคู่กันไป	เพื่อให้ การกำหนดคำนิยาม มีความชัดเจน
(2) กำหนดคำนิยาม ของ คำว่า “พื้นที่ป่า” ให้ชัดเจนว่า หมายถึงพื้นที่ใด	มาตรา 3 “พื้นที่ป่า” หมายความว่า พื้นที่ป่าในเขตพื้นที่ตาม พระราชบัญญัติป่า พุทธศักราช 2484 พระราชบัญญัติป่า สงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562	เพื่อให้ การกำหนดคำนิยาม มีความชัดเจน
(3) กำหนด คำนิยาม รัฐมนตรีรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้	“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	เพื่อให้ สอดคล้องกับ มาตรา 4
(4) กำหนดมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยร่วม รักษาตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้	เพื่อให้เกิดความ คล่องตัวในการ ปฏิบัติหน้าที่
(5) ควรให้นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เพิ่มปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็น กรรมการ	มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ” ประกอบด้วย (1) นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน (2) (3) กรรมการ โดยตำแหน่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (4)	เพื่อให้ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้นำนโยบาย ที่ได้ไปปฏิบัติ และเพื่อให้ มีหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการ จัดการพื้นที่กันชน

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
(6) ให้เพิ่มมาตรากำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ	<p>มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้</p> <p>ก. คุณสมบัติ</p> <p>(1) มีสัญชาติไทย</p> <p>(2) มีประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสองปี</p> <p>ข. ลักษณะต้องห้าม</p> <p>(1) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ</p> <p>(2) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต</p> <p>(3) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>(4) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้</p> <p>ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่</p>	เพื่อมีกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(7) ให้กำหนดการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ การคงอยู่และการพ้นจากตำแหน่ง และการลงมติ	<p>มาตรา 9 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <p>(1) ตาย</p> <p>(2) ลาออก</p> <p>(3) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ</p> <p>(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม</p>	เพื่อให้กฎหมายกำหนดถึงการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งและการลงมติในคณะกรรมการ

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
	<p>มาตรา 8 มาตรา 10 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม</p> <p>การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด</p>	
<p>(8) คณะกรรมการนโยบายคุณมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและให้ความเห็นในการบังคับใช้กฎหมายแก่รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(9) คณะกรรมการนโยบายคุณมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและให้ความเห็นในการบังคับใช้กฎหมายแก่รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(10) คณะกรรมการนโยบายคุณมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและให้ความเห็นในการบังคับใช้กฎหมายแก่รัฐมนตรี</p> <p>(11) การใช้อำนาจของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติต้องไม่กระทบกับกฎหมายอื่น ควรจะมีลักษณะเป็นการประสานงานกับหน่วยงานอื่น</p>	<p>มาตรา 11 คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1)</p> <p>(2)</p> <p>(3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(4) กำหนดระเบียบคำสั่ง ประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(5).....</p> <p>(6) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่กันชน รวมทั้งการขยายหรือการเพิกถอนพื้นที่กันชนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการพื้นที่กันชน</p> <p>(7)</p> <p>(8)</p> <p>(9) ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการพื้นที่กันชน เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี</p> <p>(10) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตรา แก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่</p>	<p>เพื่ อ ให้</p> <p>คณะกรรมการ</p> <p>นโยบายจัดการ</p> <p>พื้นที่ กั น ช น</p> <p>แ ห่ ง ช า ตี มี</p> <p>อำนาจ ในการ</p> <p>เสนอแนะการ</p> <p>ตรา ก ฎ ห ม า ย</p> <p>ร ะ ด้ บ</p> <p>ก ฎ ก ะ ร ะ ท รวง มี</p> <p>อำนาจในการใน</p> <p>การออกระเบียบ</p> <p>คำสั่ง ประกาศ</p> <p>และมีอำนาจเพิก</p> <p>ถอนหรือขยาย</p> <p>พื้นที่กันชน</p>

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
	<p>กันชน รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข ปัญหากรณีหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามกฎหมาย อื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการพื้นที่กันชนซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน</p> <p>(11) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนว ทางการแก้ไขปัญหาการนำที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชนมา จัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับ ผลกระทบจากการนำที่ดินมาจัดตั้งพื้นที่กันชน</p> <p>(12).....</p>	
(12) คุณสมบัติของ คณะกรรมการจัดการพื้นที่ กันชนจังหวัดให้นำ บทบัญญัติของ คณะกรรมการนโยบาย จัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ มาใช้โดยอนุโลม	มาตรา 13 คุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้นำมา มาตรา 8 มาบังคับใช้โดยอนุโลม	เพื่อมีกฎหมาย กำหนด คุณสมบัติของ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
(13) กำหนดการดำรง ตำแหน่งและการพ้น ตำแหน่งของคณะกรรมการ จัดการพื้นที่กันชนจังหวัด การคงอยู่และการพ้นจาก ตำแหน่งและการลงมติให้ นำบทบัญญัติของ คณะกรรมการนโยบาย	มาตรา 14 กำหนดการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งของ คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด การคงอยู่ และการ พ้นจากตำแหน่ง และการลงมติให้นำมาตรา 9 มาบังคับใช้ โดยอนุโลม	เพื่อให้กฎหมาย กำหนดถึงการ ดำรงตำแหน่ง และการพ้น ตำแหน่ง และ การลงมติใน คณะกรรมการ

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
(14) กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนให้มีอำนาจในการออกระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ตามพระราชบัญญัตินี้	<p>มาตรา 15 คณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1)</p> <p>(2)</p> <p>(3) พิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน</p> <p>(4)</p> <p>(5)</p> <p>(6)</p> <p>(7)</p> <p>(8)</p> <p>(9)</p> <p>(10)</p> <p>(11)</p> <p>(12) กำหนดระเบียบคำสั่ง ประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(13) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติมอบหมาย</p>	<p>เพื่ อ ใ ห้ คณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัดมีอำนาจพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชนและออกระเบียบคำสั่ง ประกาศ</p>
(15) คุณสมบัติของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนให้นำบทบัญญัติของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติมาใช้โดยอนุโลม	<p>มาตรา 17 คุณสมบัติของประชาชนในพื้นที่ให้นำมามาตรา 8 มาบังคับใช้โดยอนุโลม</p>	<p>เพื่อมิกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้กฎหมายกำหนดถึงการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งและการลงมติ</p>
(16) กำหนดการดำรงตำแหน่งและการพ้น	<p>มาตรา 18 กำหนดการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด การคงอยู่และ</p>	<p>เพื่อให้กฎหมายกำหนดถึงการ</p>

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
ตำแหน่งของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนจังหวัด การคงอยู่และการพ้นจากตำแหน่ง และการลงมติให้นำบทบัญญัติของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ	การพ้นจากตำแหน่ง และการลงมติให้นำมาตรา 9 มาบังคับใช้โดยอนุโลม	ดำรงตำแหน่ง และการ พ้นตำแหน่ง และ การลงมติในคณะกรรมการ
(17) อำนาจในการกำหนดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่กั้นชน ให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี โดยออกเป็นตราเป็นพระราชกฤษฎีกา	มาตรา 20 วรรคสอง การกำหนดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่กั้นชนให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย	เพื่อให้ การกำหนดพื้นที่กั้นชน ขยายหรือเพิกถอน ได้ออกโดย กฎกระทรวง
(18) กำหนดให้ยื่นคำขอจัดตั้งพื้นที่กั้นชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนจังหวัดเพื่อให้เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ (19) ในการจัดตั้งพื้นที่กั้นชน ในกรณี ที่รัฐเห็นว่ามี ความจำเป็น	มาตรา 21 ชุมชนท้องที่ใดที่มีพื้นที่อยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่ว่าจะเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน และมีความสามารถดูแลรักษาพื้นที่นั้นได้ หากประสงค์จะนำพื้นที่ดังกล่าวนั้นมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กั้นชน ให้ประชาชนในชุมชนนั้นจำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปร่วมกันตั้งตัวแทนเป็นหนังสือเพื่อยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนจังหวัดเพื่อพิจารณาและเสนอต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ มาตรา 21 วรรคสอง กรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และอาจใช้เป็นพื้นที่กั้นชนได้ ให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ กำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่กั้นชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย	เพื่อ กำหนด ขั้นตอนในการจัดตั้งในกรณี ประชาชนของ จัดตั้งและรัฐเป็นผู้จัดตั้งเอง

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
(20) ที่ดินของรัฐที่ทำการจัดไว้ให้กับประชาชนหรือประชาชนได้ใช้ประโยชน์อยู่รัฐต้องมีมาตรการในการชดเชยสิทธิประโยชน์	<p>มาตรา 22 ที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ตามกฎหมาย การจัดตั้งพื้นที่กันชนจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน และให้ประชาชนยังคงมีสิทธิในการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามที่รัฐได้อนุญาต และการประชาชนได้รับผลกระทบจากการนำที่ดินเพื่อจัดตั้งพื้นที่กันชนไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้รัฐมีมาตรการส่งเสริมการจัดตั้งพื้นที่กันชนและชดเชยการเสียประโยชน์ดังกล่าว</p> <p>มาตรา 22 วรรคสอง ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด</p>	เพื่อเป็นแรงจูงใจในการนำที่ดินมาเพื่อจัดเป็นพื้นที่กันชน
(21) เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการใช้ที่ดินที่มีการครอบครองของประชาชนโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นที่รัฐหรือที่เอกชน จะต้องมียินยอมให้	<p>มาตรา 23 คำขอจัดตั้งพื้นที่กันชนและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขออย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1)</p> <p>(2)</p> <p>(3)</p> <p>(4)</p> <p>(5) หนังสือให้ความยินยอมจากเจ้าของที่ดิน หรือหนังสือให้ความยินยอมจากผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน</p> <p>(6)</p> <p>(7)</p>	เพื่อการจัดตั้งพื้นที่กันชนเป็นไปด้วยความสมัครใจ และสนับสนุนการมีส่วนร่วม
(22) การใช้กฎหมายต้องไม่เป็นอำนาจเกินกว่ากฎหมายฉบับอื่น	<p>มาตรา 24 การจัดตั้งพื้นที่กันชนในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน</p>	เพื่อให้กฎหมายต้องไม่เป็นใช้อำนาจเกินกว่ากฎหมายฉบับอื่น
(23) ให้ประชาชนยังมีสิทธิในที่ดินให้การจัดตั้งพื้นที่กันชนในที่ดินของเอกชนเป็นสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน	<p>มาตรา 25 การจัดตั้งพื้นที่กันชนในที่ดินเอกชน ที่มีกิจกรรมครอบครองโดยชอบตามประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดิน</p> <p>มาตรา 25 วรรคสอง เจ้าของที่ดินที่ให้ความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ยังคงมีสิทธิครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินและรัฐจะต้องจัดให้มีมาตรการและวิธีการในการชดเชยสิทธิประโยชน์จากการที่เจ้าของที่ดินยินยอมนำที่ดินมาจัดตั้งเป็น</p>	เพื่อเป็นแรงจูงใจในการนำที่ดินมาเพื่อจัดเป็นพื้นที่กันชน

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
	พื้นที่กันชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด	
(24) เป็นกำหนดหน้าที่ของประชาชนที่ทำกินหรืออาศัยในพื้นที่กันชน โดยให้ประชาชนส่วนมีส่วนร่วม	<p>มาตรา 27 ประชาชนที่อาศัย หรือ ทำประโยชน์ในพื้นที่กันชนมีหน้าที่ในการดูแลรักษาพื้นที่กันชน ดังต่อไปนี้</p> <p>(1)</p> <p>(2)</p> <p>(3) ...</p> <p>(4) เสนอวิธีการ แนะนำ การบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนให้มีความเหมาะสม ต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่</p> <p>(5) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความสามารถของประชาชนในการทำหน้าที่</p>	เพื่อให้ ประชาชน หรือ ชุมชน ได้มีส่วน ร่วม ใน การ บริหารจัดการ พื้นที่กันชน
(25) การใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนที่ควรบัญญัติหรือเขียนให้ชัดเจนว่าบุคคลใดมีสิทธิในการในการใช้ประโยชน์ได้บ้าง และให้คำนึงถึงประโยชน์ชุมชน	<p>มาตรา 28 ภายในพื้นที่กันชน ประชาชนที่อาศัย หรือทำประโยชน์อยู่ภายในเขตพื้นที่กันชน หรือบุคคลภายนอก มีสิทธิใช้พื้นที่กันชนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และมีสิทธิใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการพื้นที่กันชนซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนจัดการพื้นที่กันชนที่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(1)</p> <p>(2).....</p> <p>(3) ชุมชน หรือประชาชนที่อาศัย หรือทำประโยชน์อยู่ภายในเขตพื้นที่กันชน ไม่สูญเสียสิทธิเดิมในการใช้ประโยชน์ภายในที่ดินที่เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ ในเขตพื้นที่กันชน</p> <p>(4) ประโยชน์อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชน</p> <p>มาตรา 28 วรรคสอง การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการพื้นที่กันชนตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปอย่างสมดุล และยั่งยืน ไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กันชนและเพื่อประโยชน์ของชุมชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชน</p>	เพื่อให้ชุมชน และประชาชน ทุกคนมีสิทธิใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
	<p>แห่งชาติกำหนด</p> <p>มาตรา 30 ภายในพื้นที่กันชน ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ขุดหาแร่ ล่าสัตว์ป่า สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพพื้นที่กันชน เว้นแต่เป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายความเสียหายแก่พื้นที่กันชน หรือเป็นการกระทำของกรรมการจัดการพื้นที่กันชน เจ้าหน้าที่พื้นที่กันชนตามแผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัดหรือได้รับอนุญาตจากอธิบดี</p> <p>(2) ใช้ประโยชน์จากไม้ เว้นแต่เป็นการกระทำตามมาตรา 28</p>	<p>เพื่อเป็นการคุ้มครองพื้นที่กันชนโดยภาพรวม</p>
<p>(27) บทกำหนดโทษให้กำหนดโทษการฝ่าฝืนบทบัญญัติเรื่องการคุ้มครองพื้นที่ ขัดคำสั่งหรือระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน</p>	<p>มาตรา 33 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 28 ต้องระวางโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา 34 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา 35 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ</p> <p>มาตรา 38 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>เพื่อให้มีสภาพบังคับ</p>

สรุปข้อวิพากษ์การรับฟังความคิดเห็นที่ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขร่างร่างกฎหมายต้นแบบพระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ. ดังนี้

1. แก้ไขคำนิยาม ของคำว่า “พื้นที่กันชน” และ “พื้นที่ป่า” ให้มีความชัดเจนมากขึ้น
2. เพิ่มเติมคำนิยาม ของคำว่า “รัฐมนตรี” โดยเพิ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
3. เพิ่มเติมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และเพิ่มปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ
4. แก้ไขให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการ
5. เพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมผู้ทรงคุณวุฒิ
6. เพิ่มเติมคุณสมบัติของคณะกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง และการลงมติของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด และคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่
 - 6.เพิ่มเติมให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายพื้นที่กันชนชาติ ในการเสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศ ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐอื่น มีอำนาจในการพิจารณาและเสนอแนะการจัดตั้งพื้นที่กันชนแก่คณะรัฐมนตรี ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการพื้นที่กันชน เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

และเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตรา แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่กันชน รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่กันชนซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน
7. เพิ่มเติมคุณสมบัติของคณะกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง และการลงมติของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด
8. อำนาจในการกำหนดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่กันชน ให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี โดยออกเป็นตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
9. ปรับแก้กฎหมายกำหนดให้ยื่นคำขอจัดตั้งพื้นที่กันชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดเพื่อให้เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ และในการจัดตั้งพื้นที่กันชน ในกรณีที่รัฐเห็นว่ามีความจำเป็น

10. ปรับแก้กฎหมายการที่ดินของรัฐที่ทำการจัดให้กับประชาชน หรือประชาชนได้ใช้ประโยชน์อยู่รัฐต้องมีมาตรการในการชดเชยสิทธิประโยชน์
11. ปรับแก้กฎหมายการยกย่นค่าของการจัดตั้งพื้นที่กันชนต้องมีหนังสือให้ความยินยอมจากเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครอง
12. ปรับแก้กฎหมายให้การนำที่ของรัฐมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน ต้องสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่กฎหมายให้อำนาจดูแลก่อน
13. ปรับแก้กฎหมายนำที่ดินของเอกชนมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชนต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือ และให้รัฐจัดการชดเชยประโยชน์ให้แก่เจ้าของที่ดิน
14. ปรับแก้กฎหมายกำหนดหน้าที่ของประชาชนที่ทำกินหรืออาศัยในพื้นที่กันชน โดยให้ประชาชนส่วนมีส่วนร่วม
15. ปรับแก้กฎหมายกำหนดสิทธิประโยชน์ ของชุมชน และประชาชนในเขตพื้นที่กันชน
16. เพิ่มเติมการคุ้มครองพื้นที่กันชน ให้มีการคุ้มครองพื้นที่ตามกฎหมาย
17. เพิ่มเติม บทกำหนดโทษการฝ่าฝืน บทบัญญัติเรื่องการคุ้มครองพื้นที่ ชัดคำสั่งหรือระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่

6. ร่างกฎหมายต้นแบบพระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ.

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ร่างกฎหมายพระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า

เหตุผล

จากสภาพปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่า ที่มีสาเหตุสำคัญมาจากการบุกรุกเข้าประทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งประเทศไทยมีกฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตลอดจนมีนโยบายและแผนงานอย่างเป็นรูปธรรม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ การใช้พื้นที่กันชนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เป็นแนวคิดที่นำพื้นที่โดยรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์จัดทำเป็นแนวเขตเพื่อป้องกันการบุกรุก โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กันชนจะได้มีส่วนร่วมในการป้องกัน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยมีองค์กรควบคุม มีวิธีดำเนินการในพื้นที่กันชน เพื่อแก้ไขปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า

พ.ศ.

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ .. เดือน.. พ.ศ. ..เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายการจัดการพื้นที่กันชนพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 26 ประกอบกับมาตรา 28 มาตรา 37 และมาตรา 43 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กันชนให้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศมีความสมบูรณ์และยั่งยืน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติพื้นที่กันชนเพื่อพิทักษ์รักษาพื้นที่ป่า พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“พื้นที่กันชน” หมายความว่า พื้นที่โดยรอบพื้นที่ป่าเขตอนุรักษ์ ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่สุด เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตลอดจนการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาควบคู่กันไป

“พื้นที่ป่า” หมายความว่า พื้นที่ป่าในเขตพื้นที่ตามพระราชบัญญัติป่า พุทธศักราช 2484 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

“ประชาชน” หมายความว่า ประชาชนที่อาศัย หรือ ทำประโยชน์อยู่บริเวณรอบๆพื้นที่ป่า ประชาชนที่อาศัย หรือ ทำประโยชน์ บริเวณรอบๆพื้นที่ป่าอนุรักษ์

“เจ้าหน้าที่พื้นที่กันชน” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด

“ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็น ต้น กอ หรือ เถา ไม่ว่าจะยืนต้นหรือล้มลงแล้วทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต และให้หมายความรวมถึงราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลายหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

“ที่ดินของรัฐ” หมายความว่า ที่ดินที่ยังไม่มีการครอบครองโดยชอบตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“ที่ดินของเอกชน” หมายความว่า ที่ดินที่เอกชนครอบครองโดยชอบตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“สิทธิประโยชน์” หมายความว่า การได้รับผลประโยชน์อื่น ๆ อันไม่ใช่ตัวเงินที่รัฐจัดสรรให้

“ไม้ทรงคุณค่า” หมายความว่า ไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และให้หมายความรวมถึงไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปตามลักษณะหรือชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ใช้ประโยชน์จากไม้” หมายความว่า ไม้ที่นำมาใช้ สอยในครัวเรือน ใช้เป็นอาหาร หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อการดำรงชีพ

“ทรัพยากรธรรมชาติ” หมายความว่า ทรัพยากรป่าทุกชนิดที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในพื้นที่กันชนเป็นต้นว่า

(1) พืช ถ่านไม้ ไม้ไผ่ เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชัน และยางไม้

(2) หญ้า อ้อ พง แยม ปรีอ คา กก กระจุต กูด เห็ด และพืชอื่น

(3) สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก แมลง รวมทั้งไข่ของแมลงที่ไม่ใช่สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

(4) ดิน หิน กรวด และทราย ที่ไม่ใช่แร่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

“ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายความว่า ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทั้งมวล และให้หมายความรวมถึงความหลากหลายทางพันธุกรรม ทางชนิดพันธุ์ และทางระบบนิเวศอันเป็นถิ่นกำเนิดของสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น

“ทรัพย์สินส่วนกลาง” หมายความว่า เงินและทรัพย์สินที่ได้มาเพื่อใช้ในการจัดการพื้นที่กันชน หรือที่ได้มาจากการจัดการพื้นที่กันชน

“องค์กรภาคประชาสังคม” หมายความว่า องค์กรที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หรือองค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นนิติบุคคลแต่มีผลงานด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่องเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยมีได้มีการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน และได้มีการจัดแจงเป็นองค์กรภาคประชาสังคมต่อกรมป่าไม้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 5 เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า พื้นฟูจัดการ บำรุงรักษาตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน ให้มีการจัดตั้งพื้นที่กันชนรอบพื้นที่ป่า โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) การคุ้มครอง พิทักษ์รักษาป่าให้คงมีอยู่
- (2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
- (3) การฟื้นฟู และพัฒนาพื้นที่ป่า
- (4) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กันชนอย่างสมดุลและยั่งยืน
- (5) การเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนในการจัดการพื้นที่กันชน
- (6) การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายของชุมชนในการอนุรักษ์ การส่งเสริมประชาชนมรุมชนในการเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การบุกรุกป่า การป้องกันไฟป่า

หมวด 2

คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(1) นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธาน

(3) กรรมการโดยตำแหน่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ได้รับการสรรหาจากกลุ่มผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ สังคมศาสตร์ จำนวนไม่เกินสี่คน กลุ่มผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม จำนวนสี่คน

ให้อธิบดีกรมป่าไม้เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมป่าไม้แต่งตั้งข้าราชการของกรมป่าไม้เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 6 (4) ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการสรรหา

หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเสนอรายชื่อบุคคลเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่ได้รับการแต่งตั้ง ไม่น้อยกว่าสองปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (1) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (2) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (3) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(4) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ

ไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา 9 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 8

มาตรา 10 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 11 คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย และแผนการส่งเสริมสนับสนุนในพื้นที่กันชน
- (2) กำหนดมาตรการทางการเงิน การคลัง หรือมาตรการอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการพื้นที่กันชน
- (3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) กำหนดระเบียบคำสั่ง ประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (5) กำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการบริหารจัดการพื้นที่กันชน
- (6) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่กันชน รวมทั้งการขยายหรือการเพิกถอนพื้นที่กันชนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการพื้นที่กันชน
- (7) จัดทำรายงานและผลการดำเนินงานพื้นที่กันชนทั่วประเทศเสนอคณะรัฐมนตรีปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ
- (8) กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด
- (9) ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัด การดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการพื้นที่กันชน เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี
- (10) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตรา แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่กันชน รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพื้นที่กันชนซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน
- (11) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการนำที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชนมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการนำที่ดินมาจัดตั้งพื้นที่กันชน
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด 3
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนจังหวัด

มาตรา 12 ให้มีคณะกรรมการพื้นที่กั้นชนจังหวัด ในจังหวัดที่มีคำขอจัดตั้งพื้นที่กั้นชน ประกอบด้วย

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธาน

(2) รองผู้ว่า เป็นรองประธาน

(3) กรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ อนุรักษ์จังหวัด ปฏิรูปจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด และสหกรณ์จังหวัด

(4) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่พื้นที่กั้นชนตั้งอยู่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนสี่คน

(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากกลุ่มผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ สังคมศาสตร์ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินแปดคน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการของกรมป่าไม้เป็นเลขานุการ และแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าในกรณีมีพื้นที่จัดทำพื้นที่กั้นชนหลายจังหวัด และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติกำหนด

มาตรา 13 คุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้นำมามาตรา 8 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 14 กำหนดการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กั้นชนจังหวัด การคงอยู่ และการพ้นจากตำแหน่ง และการลงมติให้นำมาตรา 9 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 15 คณะกรรมการพื้นที่กั้นชนจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบาย และแผนการส่งเสริมสนับสนุนในพื้นที่กั้นชนในระดับจังหวัดตามนโยบาย และแผนการส่งเสริมสนับสนุนในพื้นที่กั้นชนที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กั้นชนแห่งชาติกำหนด

- (2) กำหนดมาตรการทางการเงิน การคลัง หรือมาตรการอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการพื้นที่กันชนในระดับจังหวัด
- (3) พิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน การขยายเขตพื้นที่กันชน
- (4) พิจารณาอนุมัติแผนจัดการพื้นที่กันชน พิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน
- (5) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน
- (6) แต่งตั้งคณะทำงาน
- (7) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนในการจัดการพื้นที่กันชน
- (8) กำกับดูแลการจัดการพื้นที่กันชนของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน และแผนจัดการพื้นที่กันชน
- (9) ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการพื้นที่กันชนในจังหวัด รวมทั้ง จัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (10) แต่งตั้งบุคคลให้เป็นเจ้าพนักงานประจำพื้นที่กันชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่ได้อบรมหมาย
- (11) จัดทำรายงานผลการดำเนินการพื้นที่กันชน ประจำปี เสนอคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ
- (12) กำหนดระเบียบคำสั่ง ประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (13) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่ คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติมอบหมาย

หมวด 4

คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่

มาตรา 16 ให้คณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการพื้นที่กันชนพื้นที่ใน ท้องที่มีพื้นที่กันชน ประกอบด้วย

- (1) นายอำเภอในท้องที่พื้นที่กันชน เป็นประธาน
- (2) ประชาชนในพื้นที่กันชนจำนวน 15 คน

(3) นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) กำนันในเขตท้องที่พื้นที่กันชน เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ผู้ใหญ่บ้านในเขตท้องที่พื้นที่กันชน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(5) เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เป็นกรรมการและที่ปรึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายอำเภอในกรณีมีพื้นที่จัดทำพื้นที่กันชนหลายอำเภอ และวิธีการในการจัดตั้งคณะกรรมการพื้นที่กันชนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดกำหนด

มาตรา 17 คุณสมบัติของประชาชนในพื้นที่ให้นำมาตรา 8 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 18 กำหนดการดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่งของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด การคงอยู่ และการพ้นจากตำแหน่ง และการลงมติให้นำมาตรา 9 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 19 คณะกรรมการพื้นที่กันชนพื้นที่ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่กันชน และการจัดการทรัพย์สินส่วนกลางของพื้นที่กันชน ทั้งนี้ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

(2) ดูแลรักษาพื้นที่กันชน บำรุงและฟื้นฟูพื้นที่กันชน ป้องกันไฟป่า ส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กันชน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พื้นที่กันชน

(3) ดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของพื้นที่กันชนรวมทั้งจัดทำบัญชีทรัพย์สินส่วนกลางของพื้นที่กันชน และรายงานให้คณะกรรมการพื้นที่กันชนประจำจังหวัดทราบทุกปี

(4) ดูแลให้ประชาชนในพื้นที่กันชนปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

(5) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับตามให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ ในเขตพื้นที่กันชนเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

(6) ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดในเขตพื้นที่กันชน

(7) ดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่พื้นที่กันชน

(8) ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและรายงานผลปฏิบัติงานในพื้นที่กันชนให้คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดให้ทราบทุกปี

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะกรรมการนโยบายจัดกาพื้นที่กันชนแห่งชาติ หรือตามที่คณะกรรมการจัดการที่ดินจังหวัดมอบหมาย

หมวด 5

การจัดตั้งพื้นที่กันชน

มาตรา 20 เพื่อให้การจัดตั้งพื้นที่กันชนสอดคล้องกับการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อนุรักษ์ ป่าฟู จัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดตั้งพื้นที่กันชน การกำหนดขนาดของพื้นที่และสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่พื้นที่กันชนให้คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ ขนาดของชุมชน และศักยภาพของชุมชนที่มีความสามารถในการจัดการพื้นที่กันชนด้วย

การกำหนดพื้นที่ให้เป็นพื้นที่กันชนให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกำหนดขนาดของพื้นที่กันชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่กันชนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหรือประกาศกระทรวง

มาตรา 21 ชุมชนท้องถิ่นใดที่มีพื้นที่อยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่ว่าจะเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน และมีความสามารถดูแลรักษาพื้นที่นั้นได้ หากประสงค์จะนำพื้นที่ดังกล่าว นั้นมาจัดตั้งเป็นพื้นที่กันชน ให้ประชาชนในชุมชนนั้นจำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปร่วมกันตั้งตัวแทนเป็นหนังสือเพื่อยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดเพื่อพิจารณาและเสนอต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ

กรณีปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และอาจใช้เป็นพื้นที่กันชนได้ ให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ กำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่กันชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งพื้นที่กันชน และการอนุมัติให้จัดตั้งพื้นที่กันชนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด

มาตรา 22 ที่ดินของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนได้ให้ประโยชน์ตามกฎหมาย และประชาชนได้รับผลกระทบจากการนำที่ดินเพื่อจัดตั้งพื้นที่กันชนไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้รัฐมีมาตรการส่งเสริมการจัดตั้งพื้นที่กันชนและชดเชยการเสียประโยชน์ดังกล่าว

ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด

มาตรา 23 คำขอจัดตั้งพื้นที่กันชนและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขออย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของพื้นที่กันชน
- (2) รายชื่อและประวัติโดยสังเขปของผู้ขอจัดตั้งพื้นที่กันชน
- (3) รายชื่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน
- (4) ความเป็นมาของชุมชน โดยสังเขป สภาพพื้นที่ที่ขอจัดตั้งพื้นที่กันชนและแผนที่สังเขปแสดงอาณาเขตและเขตติดต่อ
- (5) แผนจัดการพื้นที่กันชนซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพื้นที่กันชน มีการกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ หรือบริเวณเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแผนและวิธีดำเนินการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อนุรักษ์ ป่าฟู พัฒนา หรือควบคุมดูแลสถานะแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กันชนอย่างยั่งยืน โดยต้องไม่ทำให้เกิดการสูญเสียสภาพความเป็นป่าทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
- (6) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด

มาตรา 24 การจัดตั้งพื้นที่กันชนในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ ให้คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน

มาตรา 25 การจัดตั้งพื้นที่กันชนในพื้นที่ดินเอกชน ที่มีการครอบครองโดยชอบตามประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดิน

เจ้าของที่ดินที่ให้ความยินยอมตามวรรคหนึ่ง รัฐจะต้องจัดให้มีมาตรการและวิธีการในการชดเชยสิทธิประโยชน์ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด

หมวด 6
การจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่

มาตรา 26 เมื่อได้ประกาศการจัดตั้งพื้นที่กันชนแล้ว ให้คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่ จัดการพื้นที่กันชนซึ่งต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพื้นที่กันชนและแผนจัดการพื้นที่กันชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด ทั้งนี้การแสดงผลงานของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนให้กระทำโดยมติคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน

มาตรา 27 ประชาชนที่อาศัย หรือ ทำประโยชน์ในพื้นที่กันชนมีหน้าที่ในการดูแลรักษาพื้นที่กันชน ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติ ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน และแผนจัดการพื้นที่กันชน
- (2) ร่วมมือกับทางราชการในการดูแลรักษาพื้นที่กันชน และทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กันชน
- (3) ร่วมมือกับคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนและการป้องกันไฟฟ้า
- (4) เสนอวิธีการ แนะนำ การบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชน ให้มีความเหมาะสม ต่อคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนพื้นที่
- (5) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความสามารถของประชาชนในการทำหน้าที่

มาตรา 28 ภายในพื้นที่กันชน ประชาชนที่อาศัย หรือทำประโยชน์อยู่ภายในเขตพื้นที่กันชน หรือบุคคลภายนอก มีสิทธิใช้พื้นที่กันชนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และมีสิทธิใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการพื้นที่กันชนซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนจัดการพื้นที่กันชนที่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การใช้ประโยชน์จากไม้ให้ทำได้ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยต้องไม่ใช้ประโยชน์จากไม้ทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และให้ทำได้ตามความจำเป็น หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะตามประเพณีแห่งท้องถิ่นภายในชุมชนนั้น
- (2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่นในพื้นที่กันชนให้ทำได้ตามความจำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะตามประเพณีแห่งท้องถิ่นภายในชุมชนนั้น

(3) ชุมชน หรือประชาชนที่อาศัย หรือทำประโยชน์อยู่ภายในเขตพื้นที่กันชน ไม่สูญเสียสิทธิเดิมในการใช้ประโยชน์ภายในที่ดินที่เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ ในเขตพื้นที่กันชน

(4) ประโยชน์อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชน

การใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการพื้นที่กันชนตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปอย่างสมดุล และยั่งยืน ไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กันชน และเพื่อประโยชน์ของชุมชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายการจัดการพื้นที่กันชนแห่งชาติกำหนด

หมวด 7

การควบคุมดูแลพื้นที่กันชน

มาตรา 29 ภายในพื้นที่กันชน ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการ กระทำกรอย่างอื่นอันเป็นผลให้กระทบกระเทือนต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพต่อพื้นที่กันชน หรือ พื้นที่ป่า

มาตรา 30 ภายในพื้นที่กันชน ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(1) ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ขุดหาแร่ ล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพพื้นที่กันชน เว้นแต่เป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่พื้นที่กันชน หรือเป็นการกระทำของกรรมการจัดการพื้นที่กันชน เจ้าหน้าที่พื้นที่กันชนตามแผนจัดการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัด หรือได้รับอนุญาตจากอธิบดี

(2) ใช้ประโยชน์จากไม้ เว้นแต่เป็นการกระทำตามมาตรา 28

มาตรา 31 เพื่อประโยชน์ในการปกป้อง รักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กันชนให้เป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน ให้เจ้าหน้าที่พื้นที่กันชนซึ่งคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัดแต่งตั้ง มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบพื้นที่และตรวจตราดูแลเฝ้าระวัง การดำเนินการใช้ประโยชน์ และการดำเนินกิจการต่าง ๆ ภายในพื้นที่กันชน

(2) แนะนำ ให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกแก่บุคคลในชุมชนและบุคคลที่อยู่รอบพื้นที่กันชนในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลาย

ทางชีวภาพในพื้นที่กันชน รวมทั้งรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมประเพณี
ในท้องถิ่น

(3) ป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่พื้นที่กันชน

(4) สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนจังหวัด มอบหมาย

มาตรา 32 ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พื้นที่กันชน หากพบว่าผู้กระทำการฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบของคณะกรรมการนโยบาย หรือข้อบังคับของ
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ใน
พื้นที่กันชนได้ หากผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้รายงานคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชนและ
คณะกรรมการพื้นที่กันชนจังหวัดทราบโดยมิชักช้า

หมวด 8

บทกำหนดโทษ

มาตรา 33 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 29 ต้องระวางโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 34 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 30 ต้องระวางโทษต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 35 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ของคณะกรรมการนโยบายจัดการ
พื้นที่กันชนแห่งชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ

มาตรา 36 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน
จังหวัด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 37 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ของคณะกรรมการจัดการพื้นที่กัน
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับมาตรา

มาตรา 38 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับการจัดการพื้นที่กันชน ที่ออกโดย
คณะกรรมการจัดการพื้นที่กันชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับ

มาตรา 39 บรรดาทรัพย์สินที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

--หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนในรูปแบบของพื้นที่กันชน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการพื้นที่กันชนและได้ประโยชน์จากพื้นที่กันชน อันจะส่งผลให้ชุมชนดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้